

**PROCURATURA
REPUBLICII MOLDOVA**

R A P O R T
privind activitatea
desfășurată de
Procuratura Republicii Moldova
în anul 2005

Mesajul Procurorului General

În scopul informării cetățenilor, societății civile și autorităților statale despre starea legalității și ordinii de drept în țară, precum și despre măsurile întreprinse pentru redresarea ei, potrivit atribuțiilor și responsabilităților asumate, am onoarea de a prezenta Raportul public de activitate a Procuraturii Republicii Moldova pentru anul 2005, lucru devenit deja tradițional.

Documentul conține o informație amplă, cu elemente ilustrative, privind rezultatele obținute de organele Procuraturii pe parcursul anului 2005 în toate domeniile ce formează competența instituției, sarcinile și prioritățile identificate pentru perioada imediat următoare, scoate în evidență atât rezultatele pozitive, cât și deficiențele și rezervele existente.

Consider că raportul va fi util publicului larg, tuturor instituțiilor, organizațiilor și persoanelor interesate și va asigura caracterul deschis și transparent al activității organelor Procuraturii.

Prin prezenta oficializare a bilanțurilor efectuate se urmărește asigurarea continuității procesului de cooperare eficientă între sectorul public, cel privat și societatea civilă în domeniul prevenirii și combaterii criminalității.

În prealabil trecerii în revistă a activității instituției pe care o reprezint, țin să aduc mulțumiri personalului organelor Procuraturii pentru munca cotidiană, eforturile depuse pe parcursul acestei perioade în calitate de cetățeni și profesioniști.

Activitatea desfășurată de procurori în perioada anului 2005 a demonstrat o tendință de creștere constantă și considerabilă în comparație cu perioada similară a anului 2004 a indicilor pe segmentele reprezentării intereselor generale ale societății, apărării ordinii de drept, drepturilor și intereselor cetățenilor, conducerii și exercitării urmăririi penale, reprezentării învinuirii în instanțele judecătorești.

Grație abnegației depuse de întregul corp de procurori, în perioada de referință s-a reușit înfăptuirea, cu mici excepții, a tuturor activităților planificate în Programele de activitate ale Procuraturii și ale Colegiului Procuraturii, contribuindu-se substanțial la asigurarea supremației legii.

Măsurile programate de ordin curent și strategic s-au dovedit a fi capabile să asigure o eficiență durabilă și în ascensiune a activității procurorilor, precum și o promovare continuă a imaginii pozitive a organelor Procuraturii.

Monitorizarea departamentală a activității organelor Procuraturii a fost bazată pe un sistem de măsuri și principii științifice, care au permis ca planificarea activității, controlul executării măsurilor preconizate, evidența rezultatelor și analiza lor să fie utilizate cu succes pentru pronosticarea și planificarea continuă a

măsurilor de combatere a fenomenului criminalității și de asigurare a ordinii de drept.

Aprecierea activității s-a efectuat în baza criteriilor elaborate, care au făcut posibilă evaluarea lunară a volumului și calității muncii fiecărui procuror în parte și a procuraturilor în ansamblu. Ca urmare, calitatea și randamentul muncii procurorilor, responsabilitatea acestora față de obligațiile lor în sectoarele încredințate sunt în continuă creștere.

Atingerea rezultatelor pozitive sub aspect cantitativ și calitativ în activitatea procurorilor a fost asigurată prin elaborarea și implementarea unor măsuri de eficientizare și îmbunătățire a capacităților instituționale, precum și de intensificare a cooperării interdepartamentale.

Disciplina executorie în organele Procuraturii este asigurată prin instituirea și activitatea permanentă desfășurată de Comisia de evaluare a acesteia.

Prin instituirea și activitatea Consiliului Procurorului General s-a reușit ridicarea rolului organizatoric al Procuraturii Generale, monitorizarea situației de fapt în subdiviziunile centrale și procuraturile din teren, la fel, implementarea practicilor pozitive atestate.

În raport sunt reflectate cele mai importante probleme ce țin de principalele domenii de activitate ale organelor Procuraturii, concomitent, a fost evaluată activitatea tuturor procuraturilor teritoriale, specializate și a subdiviziunilor Procuraturii Generale.

În vederea executării angajamentelor asumate de Procuratură pe plan național și internațional, au fost executate un șir de măsuri trasate în Strategia națională de prevenire și combatere a corupției pe anul 2005. Reprezentanții desemnați ai Procuraturii Generale au participat în calitate de membri la activitatea Grupului de monitorizare, la discutarea realizărilor și problemelor apărute în procesul executării Planului de Acțiuni al Strategiei. Concomitent, în scopul executării pct.4 al Planului, Procuratura Generală a evaluat și a identificat gradul vulnerabilității față de corupție al colaboratorilor săi, a elaborat un șir de măsuri de ordin instituțional privind diminuarea și excluderea riscurilor de corupție în organele Procuraturii.

În anul 2005 în Procuratura Generală, în procuraturile teritoriale și specializate au fost instalate rețele locale informaționale și lansată pagina W.E.B. a Procuraturii Republicii Moldova. În vederea sporirii operativității comunicărilor, economiei mijloacelor financiare și asigurării confidențialității schimbului de date s-a realizat instituirea legăturii permanente între organele Procuraturii prin poșta electronică și rețeaua corporativă de telefonie mobilă.

O extindere considerabilă a cunoscut activitatea de asigurare a transparenței și promovare a imaginii pozitive a organelor Procuraturii, accentul fiind pus pe informarea corectă și oportună atât a populației, cât și a personalului propriu asupra subiectelor de maximă importanță. Concomitent, a fost elaborat nomenclatorul detaliat al

informațiilor pentru uz de serviciu deținute de organele Procuraturii. O componentă importantă, orientată spre mediatizarea largă a activității organelor Procuraturii, o reprezintă procesul actualizării permanente a linc-ului Serviciului de presă de pe pagina W.E.B. a Procuraturii Republicii Moldova prin publicarea comunicatelor de presă, buletinelor informative, a rapoartelor anuale de activitate și a altor informații de interes public. Totodată, s-au diversificat considerabil formele de colaborare cu mass-media.

Un obiectiv de bază în activitatea desfășurată anul trecut l-a constituit identificarea modalităților de formare și perfecționare profesională continuă a procurorilor. În cadrul Centrului de pregătire profesională al Procuraturii Generale procurorii, inclusiv conducătorii procuraturilor teritoriale și specializate, și-au dezvoltat calitățile profesionale și capacitățile manageriale. Pe parcursul anului au fost instruiți și si-au perfecționat măiestria profesională peste 300 procurori și specialiști din cadrul organelor Procuraturii.

O altă realizare a fost instituirea în cadrul Procuraturii Generale a Centrului de cercetări științifice în domeniul asigurării ordinii de drept. Acesta are sarcina de a promova politica de stat în sfera cercetărilor științifice în domeniul asigurării ordinii de drept, de a reglementa raporturile care apar în procesul de elaborare, valorificare și aplicare a rezultatelor cercetărilor științifice efectuate, de a dezvolta infrastructura informațională și de a asigura un mecanism eficient de evidență și documentare științifică.

În scopul aplicării uniforme a normelor juridice de către procurori, explicării sensului exact și complet al dispozițiilor normative, oferirii soluțiilor juridice pentru realizarea întocmai a normelor de drept, în cadrul Procuraturii Generale a fost instituit și activează Consiliul metodic-științific. Pe parcursul anului în cadrul acestuia au fost examinate circa 10 subiecte ce țin de modificarea, interpretarea și aplicarea corectă a normelor de drept.

Întru executarea angajamentelor asumate în vederea integrării europene, activitatea de cooperare internațională a Procuraturii Generale în anul 2005 a fost orientată spre valorificarea unor noi forme de lucru prin prisma obiectivelor stipulate în Programul Național de Implementare a Planului de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană.

Ajustarea la normele și principiile de activitate în materie de asistență și cooperare pe plan european a fost marcată prin stabilirea raporturilor de cooperare cu „EUROJUST”, structură specializată a Uniunii

Europene cu atribuții de acordare a asistenței juridice în materie penală statelor membre ale Uniunii Europene.

Activitatea pe care o desfășoară procurorii în cooperare cu toate structurile competente ale statului, cu societatea civilă în final se va solda cu punerea sub control a criminalității și va consolida credibilitatea cetățeanului în lege și în justiție.

Consider că mai sunt rezerve în eficientizarea metodelor de lucru, în conlucrarea reușită cu alte autorități statale, în optimizarea dialogului cu cetățenii.

Suntem conștienți de faptul că există neajunsuri, bilanțurile efectuate confirmă că dispunem de un potențial nevalorificat, iar obligația noastră rămâne a fi munca cu perseverență și jertfire de sine în vederea realizării sarcinilor care stau în fața organelor Procuraturii.

Pornind de la supremația intereselor societății, îndemn cetățenii să manifeste spirit de intoleranță față de fenomenul infracțional, să se includă activ în procesul de eradicare a criminalității, să coopereze eficient cu toate organele de drept, iar prin conjugarea eforturilor, cu siguranță, va fi posibilă obținerea rezultatelor notabile în acest domeniu.

INDICII DE BAZĂ
ai activității Procuraturii Republicii Moldova pentru anul 2005:

nr.	Genul activității	indicii pentru anul 2004	indicii pentru anul 2005	comparația procentuală
1.	Urmăriri penale conduse	39419	45792	+16,2%
2.	Urmăriri penale exercitate	3118	4555	+46,1%
3.	Cauze penale trimise în judecată	15304	15849	+3,6%
4.	Cauze penale în privința minorilor - trimise în judecată	2104	1812	-13,9%
5.	Cazuri de finalizare a urmăririi penale cu încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției	1120	4899	+337,4%
6.	Cauze finalizate cu suspendarea condiționată a urmăririi penale	246	660	+168,3%
7.	Cauze privind trafic de ființe umane deferite justiției	82	211	+157,3%
8.	Cauze privind acte de corupție deferite justiției	153	163	+6,5%
9.	Persoane anunțate în căutare internațională	915	632	-30,9%
10.	Sentințe de condamnare	10091	11497	+13,9%
11.	Sentințe cu aplicarea muncii neremunerate în folosul comunității	153	1128	+637,3%
12.	Sentințe de achitare	183	282	+54,1%
13.	Controale efectuate	2268	2570	+13,3%
14.	Recursuri și sesizări înaintate	1962	3196	+62,9%
15.	Acțiuni civile înaintate (valoarea)	99,9 mil. lei	290, 3 mil. lei	+190,6%
16.	Prejudiciu recuperat benevol la inițiativa procurorului	13,4 mil. lei	35,1 mil. lei	+161,9%
17.	Petiții soluționate	18921	20231	+6,9%
18.	Cetățeni primiți în audiență	26650	31098	+16,7%
19.	Informații prezentate organelor administrației publice privind starea legalității și criminalității	783	851	+8,7%
20.	Informații furnizate în mass-media	1281	2302	+79,7%

1. ACTIVITATEA DE CONDUCERE, CONTROL ȘI EXERCITARE A URMĂRIII PENALE

1.1 Conducerea și controlul urmăririi penale

Analiza datelor statistice privind criminalitatea în republică din ultimii ani denotă o tendință stabilă de scădere a numărului de infracțiuni.

Astfel, în perioada anului 2005 au fost înregistrate **27595** infracțiuni, comparativ cu **28846** înregistrate în aceeași perioadă a anului 2004, atestându-se o reducere cu **4,3 %**.

În perioada nominalizată s-a micșorat cu **11,6 %** numărul omuciderilor, cu **16,7 %** numărul violurilor și cu **16,3 %** numărul infracțiunilor violente cu caracter sexual.

Totodată, se menține tendința de diminuare și a infracțiunilor patrimoniale, cuantumul acestora în anul 2005 fiind de **15823** sau cu **6,7 %** în descreștere față de anul 2004, inclusiv a următoarelor crime:

- tâlhării cu 13 % (188/216);
- furturi cu 9,3 % (11506/12682);
- cauzare de daune materiale cu 2,9 % (99/102);
- șantaj cu 9,4 % (87/96).

În același timp a crescut numărul escrocheriilor cu **15,6 %**, numărul pungășiiilor cu **52,9 %**, numărul jafurilor cu **2,2 %**.

În perioada de referință s-a majorat de la 80 la 98 (sau cu **22,5 %**) numărul infracțiunilor comise de către grupurile criminale organizate.

La fel, a crescut și numărul infracțiunilor săvârșite de persoanele cu funcții de răspundere și cele care gestionează organizații nestatale, în anul 2005 fiind înregistrate **1326** comparativ cu **1171** astfel de infracțiuni, inclusiv majorându-se numărul următoarelor infracțiuni:

- corupere activă cu 53,3 % (115/75);
- corupere pasivă cu 13,7 % (216/190);
- abuz de serviciu cu 7,5 % (216/160);
- exces de putere cu 11,5 % (300/269).

Ponderea principală a criminalității înregistrate îi revine municipiului Chișinău, unde au fost luate în evidență **9158** infracțiuni sau fiecare a treia crimă înregistrată în Republica Moldova.

Starea și dinamica criminalității înregistrate în ultimii doi ani poate fi redată în felul următor:

Categoriile de infracțiuni	Înregistrate infracțiuni		
	2004	2005	+/- în %
infracțiuni contra securității publice, ordinii publice, autorităților publice și securității de stat:			
banditism	8	8	-
huliganism	1062	965	-9,1
sustragerea documentelor	56	42	-25,0
trecerea ilegală a frontierei de stat	183	294	+60,7
păstrarea ilegală a armelor și munițiilor	160	166	+3,8
infracțiuni comise de grupuri organizate	80	98	+22,5
infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei, inclusiv	1647	1709	+ 6,5
omoruri	303	268	- 11,6
vătămări intenționate, inclusiv	1302	1409	+ 8,2
grave	355	395	+11,3
medii	736	837	+ 13,7
ușoare	73	35	-52,1
infracțiuni sexuale	471	39,3	-16,6
violuri	336	280	-16,7
acțiuni violente cu caracter sexual	135	113	-16,3
infracțiuni contra patrimoniului	16938	15823	-6,7
tâlhării	216	188	- 13
jafuri	1234	1261	+ 2,2
furturi	12682	11506	- 9,3
escrocherii	1228	1420	+ 15,6
pungășii	138	211	+ 52,9
cauzarea daunei materiale	102	99	- 2,9
distrugerea intenționată a bunurilor	72	65	- 9,7
șantaje	96	87	- 9,4
infracțiuni în domeniul transporturilor	1508	1193	- 20,9
răpiri	161	182	+ 13

accidente rutiere	1304	949	- 27,2
infrațiuni contra familiei, minorilor, sănătății publice și conviețuirii sociale	2683	2556	- 4,7
infrațiuni legate de droguri	2148	2106	- 2
proxenetism	103	104	+ 1
trafic de copii	43	59	+ 37,2
trafic de ființe umane	245	246	+ 0,4
infrațiuni economice	1076	4047	+ 1,1
contrabandă	560	579	+ 3,4
fabricarea sau punerea în circulație a banilor falși	105	168	+ 60
infrațiuni săvârșite de persoanele cu funcții de răspundere și cele care gestionează organizații nestatale	1171	1326	+ 12,7
corupere activă	75	115	+ 53,3
corupere pasivă	190	216	+ 13,7
abuz de putere	201	216	+ 7,5
neglijență	160	145	- 9,4
exces de putere	269	300	+ 11,5
însușiri în proporții mari și deosebit de mari	1778	1595	- 10,3
infrațiuni în domeniul informaticii	3	6	+ 100
infrațiuni contra justiției	392	442	+ 10,2
infrațiuni militare	108	68	- 37
Total	28846	27595	-4,3

Evident, fenomenul este generat într-o anumită măsură de factorii obiectivi, cum ar fi situația demografică din republică.

Astfel, în ultimii ani, numărul locuitorilor republicii s-a micșorat cu circa 38 mii cetățeni. Mai mult, un număr considerabil de cetățeni activează sau locuiesc peste hotarele republicii.

Concomitent, descreșterea criminalității este generată și de factori subiectivi, cum ar fi tănuirea de către angajații organelor de drept a infracțiunilor de la înregistrare, precum și creșterea nivelului criminalității latente.

Problema respectării legislației la etapa primirii și înregistrării sesizărilor despre infracțiuni, generată de practica vicioasă de tănuire a crimelor de la evidență, se află permanent în vizorul organelor procuraturii.

Actualitatea problemei rezultă din necesitatea respectării legislației la această etapă procesuală și garantării de către stat a liberului acces la justiție.

Prin prisma acestei exigențe, Colegiul Procuraturii, adoptând hotărârea din 08.04.2005, a orientat procurorii la verificarea permanentă a respectării de către

organele de urmărire penală a legislației procesual-penale la capitolul primirii, înregistrării și examinării sesizărilor despre infracțiuni.

În perioada anului 2005 procurorii teritoriali și specializați în urma controalelor efectuate, au depistat și au luat în evidență peste **1089** infracțiuni tănuite de către organele de urmărire penală. Spre comparație, în anul 2004 procurorii au depistat și au pus la evidență **523** crime tănuite.

Ponderea principală în tănuirea de la înregistrare a infracțiunilor revine subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne.

De regulă, infracțiunile sînt tănuite prin refuzul de a primi și înregistra plîngerile cetățenilor, denaturarea datelor faptice în cadrul cercetării împrejurărilor invocate în aceste sesizări, uz de fals în actele procesuale etc.

Depistarea cauzelor de tănuire a infracțiunilor necesită eforturi considerabile din partea procurorilor, deplasări în teritoriu, întâlniri cu cetățenii, verificări ale datelor din mai multe surse de informații.

Metodologia elaborată și implementată pe parcursul anului 2005 în baza noilor rigori ale legislației penale și procesual-penale a influențat pozitiv la asigurarea conlucrării procurorilor cu organele de urmărire penală în combaterea infracționalismului, a impulsionat și a sporit calitatea și eficiența activității privind tragerea la răspundere a persoanelor culpabile de comiterea infracțiunilor.

Principalele eforturi ale Procuraturii Generale au fost orientate spre înlăturarea dificultăților cu care se confruntă procurorii la aplicarea justă și uniformă a legislației penale și procesual-penale, la sporirea rolului procurorului conducător în organizarea exercitării și conducerii urmăririi penale sub următoarele aspecte:

- distribuirea obligațiilor de serviciu și evidența activității de urmărire penală;
- planificarea activităților cu caracter analitic și organizarea lucrului de către fiecare procuror;
- coordonarea și verificarea acțiunilor procesuale efectuate de subalterni;
- acordarea ajutorului metodologic și îndrumarea procurorilor la aplicarea corectă în practică a prevederilor actelor legislative și normative în vigoare.

Ca rezultat, s-a reușit uniformizarea activității procuraturilor în acest domeniu, perfecționarea lucrului organizatoric al conducătorilor subdiviziunilor teritoriale și eliminarea situațiilor de interpretare arbitrară a prevederilor legale.

Pe parcursul anului 2005 controlului ierarhic superior a fost supusă legalitatea hotărârilor adoptate și desfășurarea urmăririi penale în **165** cauze penale. Drept urmare, ca nefondate, au fost anulate **43** ordonanțe privind clasarea cauzei sau încetarea urmăririi penale.

În domeniul asistenței metodice procurorilor le-a fost acordat ajutorul necesar la efectuarea a **71** urmăririi penale, precum și prin predarea a **45** de ore la Centrul de pregătire a cadrelor Procuraturii și în cadrul seminarelor zonale.

În acest context, au fost elaborate **17** recomandări metodice, ce țin de efectuarea și conducerea eficientă a urmăririi penale, peste **70** de formulare utilizate de procurori la înlăptuirea actelor procedurale de urmărire penală.

Concomitent, în vederea excluderii cazurilor de aplicare neuniformă a normelor de drept au fost elaborate și puse în suportul procurorilor recomandări metodice privind:

- competența procurorului la exercitarea urmăririi penale;
- pornirea urmăririi penale, plenitudinea actelor inițiale, confirmarea pornirii urmăririi penale;
- încetarea calității de bănuat și reluarea urmăririi penale în privința acestuia;
- transmiterea cauzei penale de la un organ de urmărire penală la altul;
- aplicarea principiului retroactivității și ultraactivității legii penale la începerea urmăririi penale, punerea persoanei sub învinuire și trimiterea cauzei în judecată;
- aplicarea termenului de prescripție la clasarea cauzei penale, în cazurile când făptuitorul nu este identificat;
- conexarea și disjungerea cauzelor penale;
- reluarea urmăririi penale după încetarea acesteia, clasarea cauzei sau după scoaterea persoanei de sub urmărire;
- ierarhia procesuală a procurorilor, darea indicațiilor scrise în cauzele penale aflate în gestiunea procurorilor și în urmăririle conduse.

Exercitând atribuțiile de conducere a urmăririi penale, efectuate de către organele abilitate din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Serviciului Vamal și Serviciului de Informații și Securitate, procurorii au dirijat activitatea de urmărire efectuată în peste **45792** cauze penale (**39419** - în perioada anului 2004). Din numărul total de urmăriri conduse de procurori peste **25 mii** cauze penale au fost pornite în anul 2005.

Procurorii au confirmat **25131** rezoluții și procese-verbale de începere a urmăririi penale, înregistrându-se o descreștere cu **4001** a numărului acestora comparativ cu perioada similară a anului 2004.

În același timp, examinând propunerile ofițerilor de urmărire penală, precum și din oficiu procurorii au emis **28775** rezoluții de neîncepere a urmăririi penale, comparativ cu **329** rezoluții adoptate în anul 2004, fapt ce atestă majorarea esențială a volumului de lucru efectuat de procurori la acest compartiment.

Conducând urmărirea penală, în scopul asigurării cercetării complete și obiective a cauzelor, procurorii au dat **9192** indicații scrise. Spre comparație, în anul 2004 au fost date **6375** indicații de acest fel.

Procurorii au înaintat și au participat la examinarea în instanțele de judecată a **4169** demersuri privind aplicarea față de persoanele bănuite sau învinuite a măsurii preventive sub formă de arest.

În baza propunerilor ofițerilor de urmărire penală, precum și din oficiu procurorii au formulat și pus sub învinuire **16864** persoane bănuite de săvârșirea infracțiunilor.

În aceeași perioadă, cu rechizitoriu, au fost trimise în instanța de judecată **15849** cauze penale, iar **982** cauze au fost restituite pentru completarea urmăririi penale.

Indicele restituirii cauzelor pentru completarea urmăririi penale în anul 2005 s-a micșorat considerabil comparativ cu anul precedent, când au fost restituite **4398** cauze, fapt ce denotă sporirea rolului conducător al procurorului și conlucrarea eficientă cu organele de urmărire penală.

La propunerea ofițerilor de urmărire penală, precum și din oficiu procurorii au adoptat **4474** ordonanțe de încetare a urmăririi sau de clasare a cauzelor penale, ce reprezintă o diminuare cu aproximativ 1000 dosare în comparație cu anul 2004.

În scopul implementării în practică a procedurilor speciale, conform recomandărilor Hotărârii Colegiului Procuraturii Generale din 08.04.2005, procurorii au adoptat **635** ordonanțe privind suspendarea condiționată a urmăririi penale, în raport cu **229** ordonanțe de acest fel, adoptate în anul 2004.

Indicii de bază ai activității de conducere a urmăririi penale sînt reflectați în următorul tabel:

Activitatea procurorului	Organele de urmărire penală			
	MAI	CCCEC	DV	SIS
aprobat rezoluții și procese-verbale de începere a urmăririi penale	24504	537	62	28
adoptate rezoluții de neîncepere a urmăririi penale	28717	23	32	3
cauze în care s-au dat indicații în scris	9092	81	18	1
persoane puse sub învinuire	16424	381	45	14
susținute demersuri privind arestarea preventivă	4072	83	8	6
cauze penale deferite justiției	13983	321	35	5
cauze penale restituite pentru completarea urmăririi penale	947	34	1	
adoptate hotărâri de încetare a urmăririi penale și clasare a cauzei penale	4268	189	14	3
cauze în care urmărirea penală a fost suspendată condiționat	632	3	-	-

Indicii referitori la numărul cauzelor penale deferite justiției sunt următorii:

Categoria infracțiunii	Cauze penale trimise în instanța de judecată	Numărul de persoane puse sub învinuire
omucideri	56	65
vătămare intenționată gravă	297	315
viol	138	170
însușiri în proporții mari și deosebit de mari	658	816
escrocherii, delapidări	555	506
șantaj	47	80
furt	6000	7104
contrabandă	232	251
abuz, exces de putere	100	111
corupere, mituire	126	126
infracțiuni contra justiției	272	276
circulația ilegală a substanțelor narcotice	1631	1650
huliganism	606	806
banditism	12	23
trafic de ființe umane	178	237
total	14344	16674

Exercitând controlul asupra respectării legislației la efectuarea urmăririi penale, procurori au anulat **1475** hotărâri ilegale, în raport cu **1523** adoptate în anul 2004. Au respins **445** (**770** - în 2004) propuneri ale ofițerilor de urmărire penală despre scoaterea persoanei de sub urmărire penală, au înaintat **881** (930 - în anul 2004) privind lichidarea încălcărilor comise la efectuarea urmăririi penale.

În temeiul ultimelor, au fost sancționați disciplinar **481** (**473** - în anul 2004) ofițeri de urmărire penală, iar **126** ofițeri au fost trași la răspundere penală pentru săvârșirea infracțiunilor în activitatea de serviciu.

Activitatea de exercitare a controlului asupra respectării legislației în activitatea de urmărire penală se prezintă în următorul tabel:

Activitatea procurorului	În procesul efectuării urmăririi penale de către			În procesul de ținere a evidenței infracțiunilor		
	MAI	CCCEC	DV	MAI	CCCEC	DV
respinse propuneri ale organului de urmărire penală privind scoaterea persoanei de sub urmărire	440	5	-	-	-	-
anulate ordonanțe ilegale ale organelor de urmărire penală	1465	10	-	-	-	-
înaintate sesizări în legătură cu diferite încălcări de lege	875	6	-	672	-	-
sanționați disciplinar ofițeri de urmărire penală	481	-	-	465	-	-
depistate infracțiuni neînregistrate de către organele de urmărire penală	7	-	-	1079	10	-

1.2 Exercițarea urmăririi penale

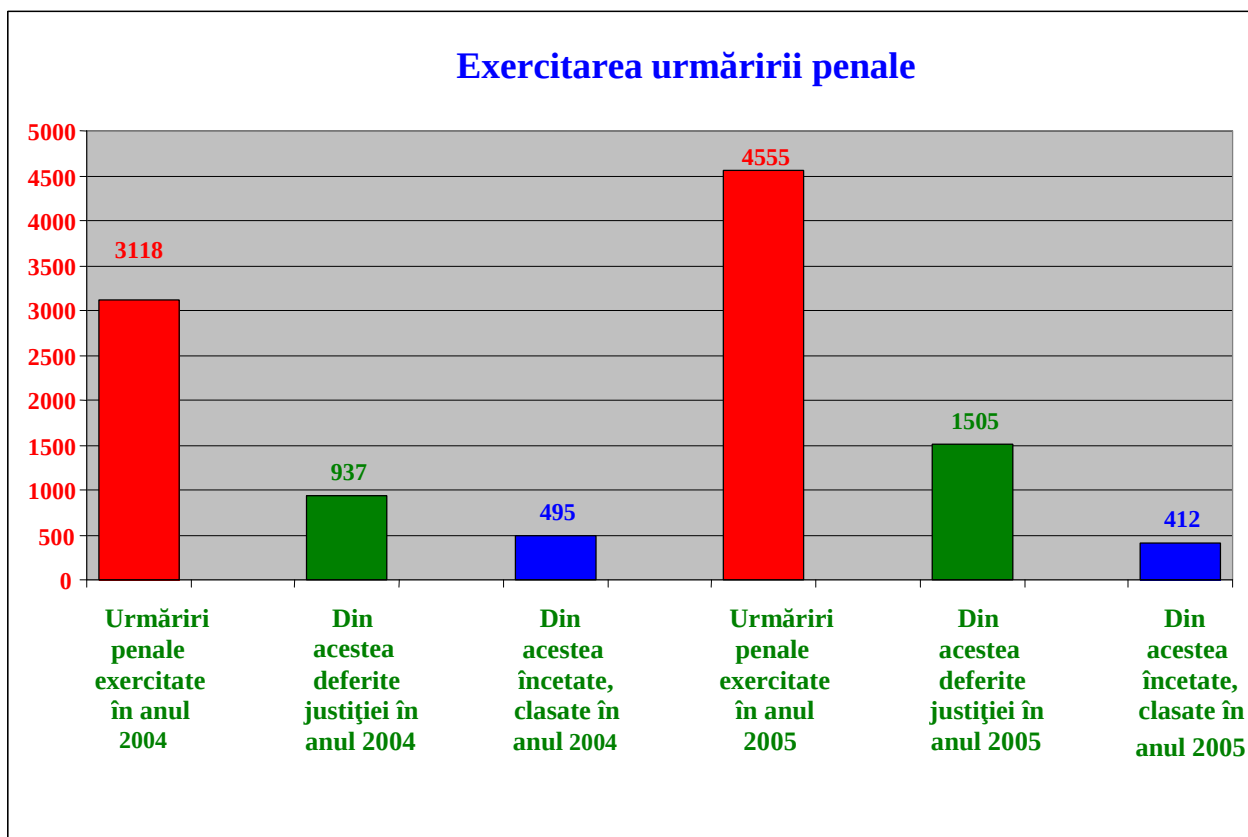
Deși Codul de procedură penală pune accentul de bază pe conducerea urmăririi penale, exercitarea de către procuror a acesteia continuă să reprezinte o direcție prioritară de activitate.

Exercițarea urmăririi penale de către procurori contribuie în mare măsură la formarea deprinderilor profesionale necesare activității de conducere a urmăririi penale.

În acest sens au fost întreprinse măsuri concrete pentru transmiterea în procedura procurorilor a cauzelor penale de o rezonanță socială sporită, cum ar fi infracțiunile grave și excepțional de grave, despre omor și viol, cele de corupere, luare de mită, trafic de influență și infracțiuni săvârșite de persoane cu funcții de răspundere, inclusiv din cadrul organelor de drept, crime ce țin de cauzarea daunelor în proporții considerabile intereselor statului, precum și cauzele penale în care procurorii au constatat efectuarea tendențioasă a urmăririi penale de către ofițerii de urmărire penală sau alte circumstanțe au impus necesitatea retragerii cauzelor penale.

Din numărul de **4555** cauze instrumentate în anul 2005 (**3118** - în 2004), procurorii au trimis în judecată **1505** cauze penale (**937** - în 2004) în privința a **1785** (**1159** - în 2004) persoane.

Urmărirea penală a fost încetată în **412** cauze (**495** - în 2004), din care în **315** cauze din lipsa faptului sau elementelor infracțiunii ori din alte motive, a fost suspendată condiționat în **25** cauze penale.

În perioada analizată eforturile procurorilor au fost concentrate la exercitarea urmăririi penale în cauze despre infracțiuni comise de persoane cu funcții de răspundere – în total **252** cauze penale despre abuzuri, excесе, corupere și mituire, expediate în instanțele de judecată.

infracțiuni.

Concomitent procurorii au instrumentat și au deferit justiției **226** cauze penale despre omucideri, **93** cauze penale despre vătămarea gravă a integrității corporale, **95** cauze penale de însușire în proporții mari și deosebit de mari, **37** cauze penale de infracțiuni contra justiției, **120** cauze de viol, **61** cauze de infracțiuni militare, **33** cauze de trafic de ființe umane, **6** cauze de banditism, alte categorii de

Categoriile de infracțiuni și numărul de cauze penale aferente lor, care au fost finalizate de către procurori cu rechizitoriu, sînt reflectate în următorul tabel:

Categorica	anul 2004		anul 2005	
	cauze penale trimise în instanța de judecată	numărul de persoane puse sub învinuire	cauze penale trimise în instanța de judecată	numărul de persoane puse sub învinuire
omucideri	234	274	226	278
vătămare intenționată gravă	34	44	93	101
violuri	106	131	120	138
abuzuri de putere sau de serviciu, excese de putere	102	125	157	214
însușire în proporții mari și deosebit de mari	43	63	95	121
corupere, mituire	60	68	87	90
infracțiuni contra justiției	26	29	37	39
infracțiuni militare	99	117	61	70
trafic de ființe umane	5	9	33	36
total	937	1159	1505	1785

Pe parcursul anului 2005 procurorii au exercitat urmărirea penală în **135** cauze cu caracter excepțional, finalizând urmărirea în **38** cazuri, din acestea **33**, în privința a 37 persoane, au fost expediate pentru examinare în instanța de judecată, iar 5 cauze penale au fost clasate sau a fost încetată urmărirea penală.

Pentru comparație, în anul 2004 a fost exercitată urmărirea penală în **120** cauze de această categorie, cu finalizarea urmăririi în **58** cazuri, din care **39** în privința a 48 persoane au fost deferite justiției, iar **19** cauze penale întemeiat au fost clasate sau au fost încetată urmărirea penală.

2. ACTIVITATEA JUDICIARĂ

2.1 Activitatea judiciar-penală

Reprezentarea învinuirii în instanțele judecătorești constituie una din atribuțiile primordiale ale procurorilor. Această activitate urmează a fi desfășurată la un înalt nivel profesional, contribuindu-se real și eficient la justa examinare a cauzei penale, în scopul protejării persoanei, societății și statului de atentatele criminale, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie condamnată.

Plenitudinea cercetării în ședința de judecată a tuturor circumstanțelor cauzei penale și adoptarea unei hotărâri legitime și întemeiate depinde în mod decisiv de pregătirea profesională a acuzatorului de stat, de iscusința lui de a prezenta instanței probele și, nu în ultimul rând, de principialitatea lui.

În această ordine de idei, o importanță deosebită o are nivelul de responsabilitate al procurorului conducător la organizarea activității de reprezentare a învinuirii, atacare a hotărârilor ilegale sau neîntemeiate în condițiile stabilite de lege.

În scopul eficientizării activității procurorilor la 24.06.2005 Procurorul General a emis ordinul nr. 187/21 „Cu privire la organizarea activității procurorilor în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele judecătorești”, care într-o formă concisă trasează căile de sporire a eficienței activității la compartimentul nominalizat și formele de control asupra acestuia.

Existența în legislația penală și procesual-penală a anumitor neclarități, iar în unele cazuri și omisiuni a determinat aplicarea neuniformă de către procurori a legii. Acest fapt a evidențiat necesitatea elaborării îndrumărilor metodice privind anumite chestiuni de drept. Cu eforturile specialiștilor din cadrul Procuraturii Generale a fost elaborat și editat Ghidul acuzatorului de stat.

Lucrarea cuprinde un șir de recomandări de importanță metodică-practică privind reprezentarea învinuirii de stat, pornind de la pregătirea acuzatorului până la utilizarea căilor ordinare de atac, totodată conținând mai multe proiecte ale actelor de reacționare de procuror.

Ghidul servește drept suport în activitatea acuzatorului de stat și asigură randamentul și eficacitatea examinării cauzelor penale, inclusiv în condițiile procedurilor speciale.

Pe parcursul anului 2004 acuzatorii de stat au reprezentat învinuirea în **13738** cauze penale, iar în anul 2005 - **13463**.

În perioada de referință judecătorii au pronunțat sentințe de condamnare în **11506** cauze penale în privința a **13877** persoane. Totodată, au încetat **1659** procese penale în privința a **1850** persoane.

În activitatea procurorului de reprezentare a învinuirii de stat, una din principalele priorități, au constituit-o respectarea termenului rezonabil de

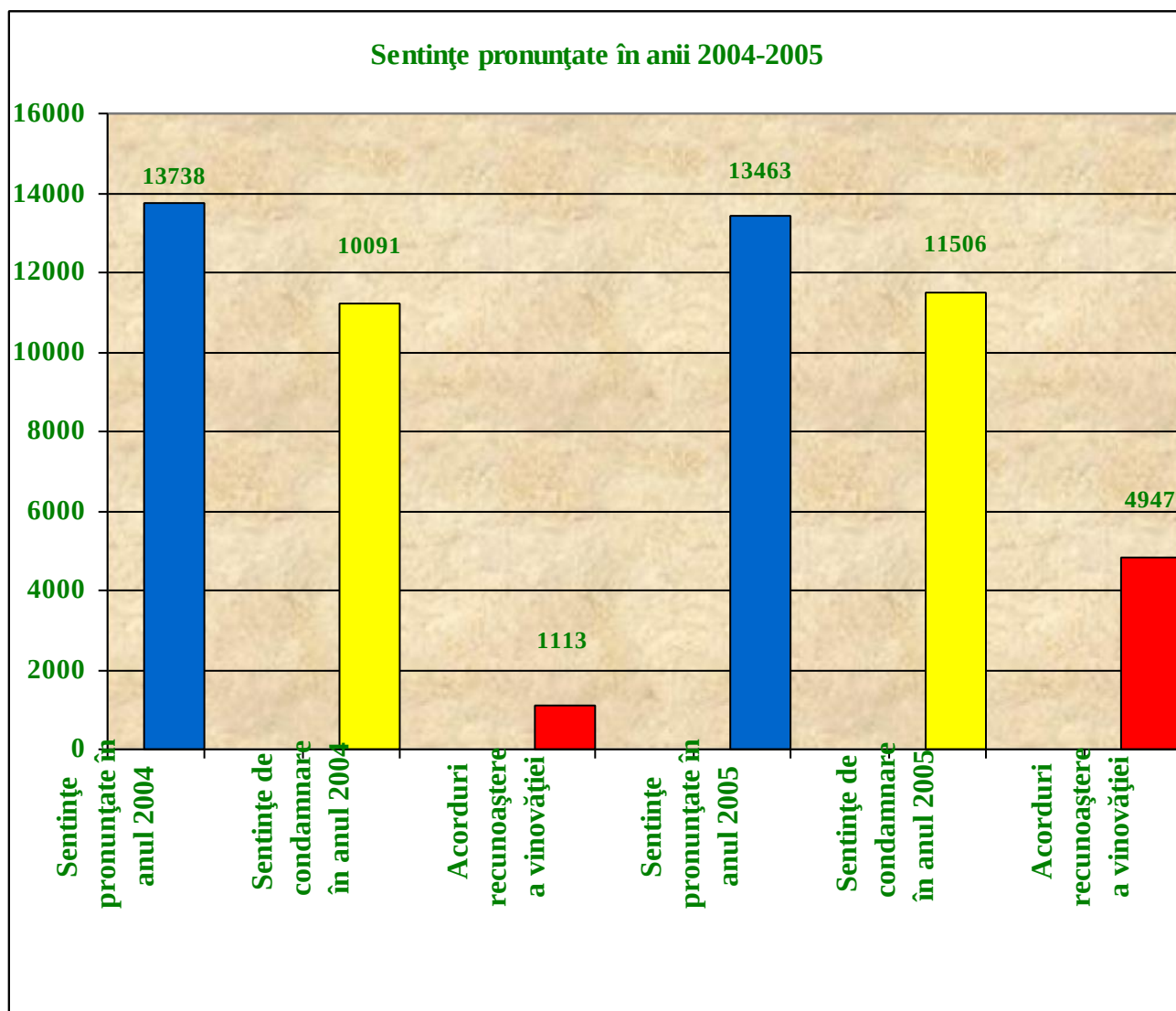
examinare a cauzei, folosirea rațională a mijloacelor și resurselor umane, valorificarea întregului potențial pentru contribuirea la înfăptuirea justiției.

În vederea atingerii acestui obiectiv procurorii au fost orientați la aplicarea mai activă a procedurilor speciale.

Pe parcursul anului 2004, în condițiile acordului de recunoaștere a vinovăției au fost examinate **1113** cauze, iar în aceeași perioadă a anului 2005 – **4947** cauze.

Pentru comparație, sub aspect schematic activitatea de aplicare a acestei proceduri speciale poate fi reflectată în felul următor:

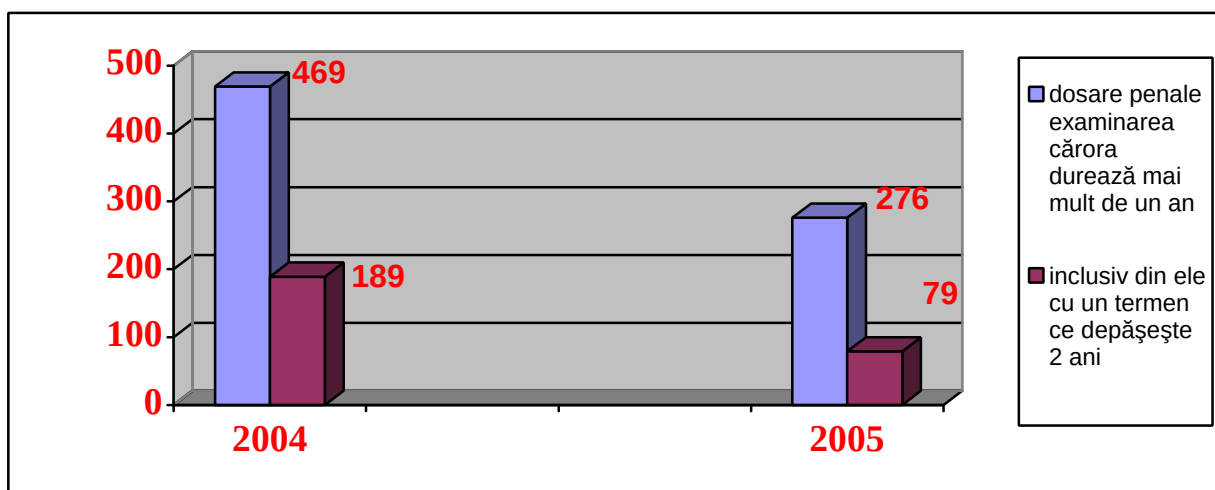

Un criteriu de apreciere a activității acuzatorilor de stat a fost operativitatea examinării cauzei în instanța de judecată. Această fază a procesului penal determină esențial perioada de timp de la momentul comiterii crimei până la survenirea pedepsei din partea autorităților statului.

Astfel, la începutul anului 2005 în instanțele judecătorești se aflau în procedură **469** cauze penale cu termenul de examinare mai mare de un an, inclusiv **189** cu termenul de examinare mai mare de 2 ani (sect. Rîșcani – 52 cauze, raioanele Leova, Căușeni și Sîngerei – 44, 27 și, respectiv, 26 cauze).

Ca urmare a măsurilor întreprinse pe parcursul anului 2005 întru redresarea situației, **332** cauze din cele indicate au fost examinate cu pronunțarea sentințelor de condamnare.

La începutul anului 2006 în instanțele de judecată rămăseseră **276** cauze penale cu un termen de examinare ce depășește 1 an, inclusiv 79 ce depășesc 2 ani, ceea ce în aspect cantitativ poate fi exprimat ca o scădere de circa 50 la sută comparativ cu datele atestate în perioada similară a anului 2005.

Problema a rămas a fi acută pe motiv că doar în municipiul Chișinău la finele anului 2005 se aflau în examinare cauze penale în privința a 94 inculpați, care se dețineau în stare de arest mai mult de 1 an, inclusiv 23 peste 2 ani.

Întru excluderea încălcărilor drepturilor inculpaților la acest capitol și respectarea exigențelor Înaltei Curți Europene pentru Drepturile Omului, procurorii teritoriali și specializați țin sub control personal această chestiune, manifestă principialitate, insistență și în caz de depistare a încălcărilor de lege întreprind măsuri întru lichidarea lor.

Cadrul legal existent în mod direct indică asupra obligațiilor procurorului de a verifica respectarea legislației, precum și a drepturilor inculpatului (condamnatului) de la momentul orientării instanței de judecată privind aplicarea pedepsei penale până la executarea acesteia.

Codul penal în vigoare prevede o categorie nouă de pedeapsă penală - munca neremunerată în folosul comunității. Aplicarea rațională a acestei pedepse, precum și elaborarea unui mecanism viabil de executare a ei permit ca scopurile pedepsei penale să fie atinse cu utilitate maximă pentru persoana vinovată, membrii familiei lui și societății în general.

În scopul creării unei practici unice la aplicarea pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată, Procuratura Generală a elaborat și a pus la dispoziția procurorilor teritoriali în acest sens un îndrumar metodic.

Concomitent, întru implementarea practicii pozitive în acest domeniu, în cadrul Centrului de perfecționare a cadrelor organelor Procuraturii a fost abordat subiectul cu tematica „Rolul procurorului în aplicarea și executarea pedepsei -

munca neremunerată în folosul comunității”, cu plasarea lui în pagina WEB a Procuraturii.

Studierea practicii de procuror la aplicarea acestei forme de pedeapsă a oferit posibilitatea aprecierii lucrului efectuat de către procurori în aspect cantitativ și calitativ.

Astfel, dacă judecătoriile raioanelor Bălți, Florești, Soroca, Briceni au condamnat la munca neremunerată în folosul comunității 350, 151, 223 și, respectiv, 179 inculpați, atunci judecătoriile raioanelor Șoldănești, Ciadîr-Lunga, Taraclia au aplicat această pedeapsă doar în privința a 1,5, și respectiv, 6 inculpați.

Pe parcursul anului 2005 au fost condamnați la muncă neremunerată în folosul comunității **1828** inculpați, ce constituie **11%** din numărul total al persoanelor trase la răspundere penală.

Un alt criteriu ce stă la baza aprecierii activității organelor de drept, în special a procuraturii, este numărul persoanelor achitate.

În anul 2005 s-a înregistrat o creștere a numărului persoanelor achitate comparativ cu datele înregistrate în anul 2004. Dacă în anul 2004 instanțele judecătorești au pronunțat **183** sentințe de achitare în privința a **263** persoane, atunci în anul 2005 - **282** sentințe în privința a **437** persoane.

Cel mai impunător număr al persoanelor achitate a fost atestat în dosarele penale în care urmărirea penală a fost condusă sau exercitată de către procurorii din procuratura mun. Chișinău – 31 cazuri, câte 21, 29 și, respectiv, 19 inculpați au fost achitați în cauzele penale examinate cu participarea procurorilor din procuraturile sectoarelor Botanica, Rîșcani și mun. Comrat.

De către judecătoriile Bender, Glodeni, Șoldănești și Vulcănești nu au fost pronunțate sentințe de achitare.

Majoritatea hotărârilor de achitare au fost contestate de procurori în ordinea stabilită.

Cele mai frecvente motive ale achitării inculpaților sînt următoarele:

- absența probelor care confirmă vinovăția inculpatului, întrucât cele prezentate de procuror au fost respinse de instanță pe motivul dobândirii lor cu încălcarea normelor de procedură;
- fapta săvârșită de către inculpat nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii;
- instanța de judecată a dat o altă apreciere probelor.

În anul 2005 procurorii au reprezentat învinuirea în instanțele de apel și recurs în **2874** cauze penale în privința a **3431** persoane.

Din numărul indicat de cauze penale examinate, au fost casate sentințele de achitare pronunțate în privința a **237** de persoane, fiind respinse apelurile procurorilor la acest capitol în privința a **238** persoane.

Prin urmare, ponderea sentințelor de achitare casate din numărul sentințelor atacate cu apel și examinate, constituie în perioada de referință 50%.

La rîndul său, Curtea Supremă de Justiție a casat încă **52** hotărâri, prin care s-a dispus achitarea inculpatului.

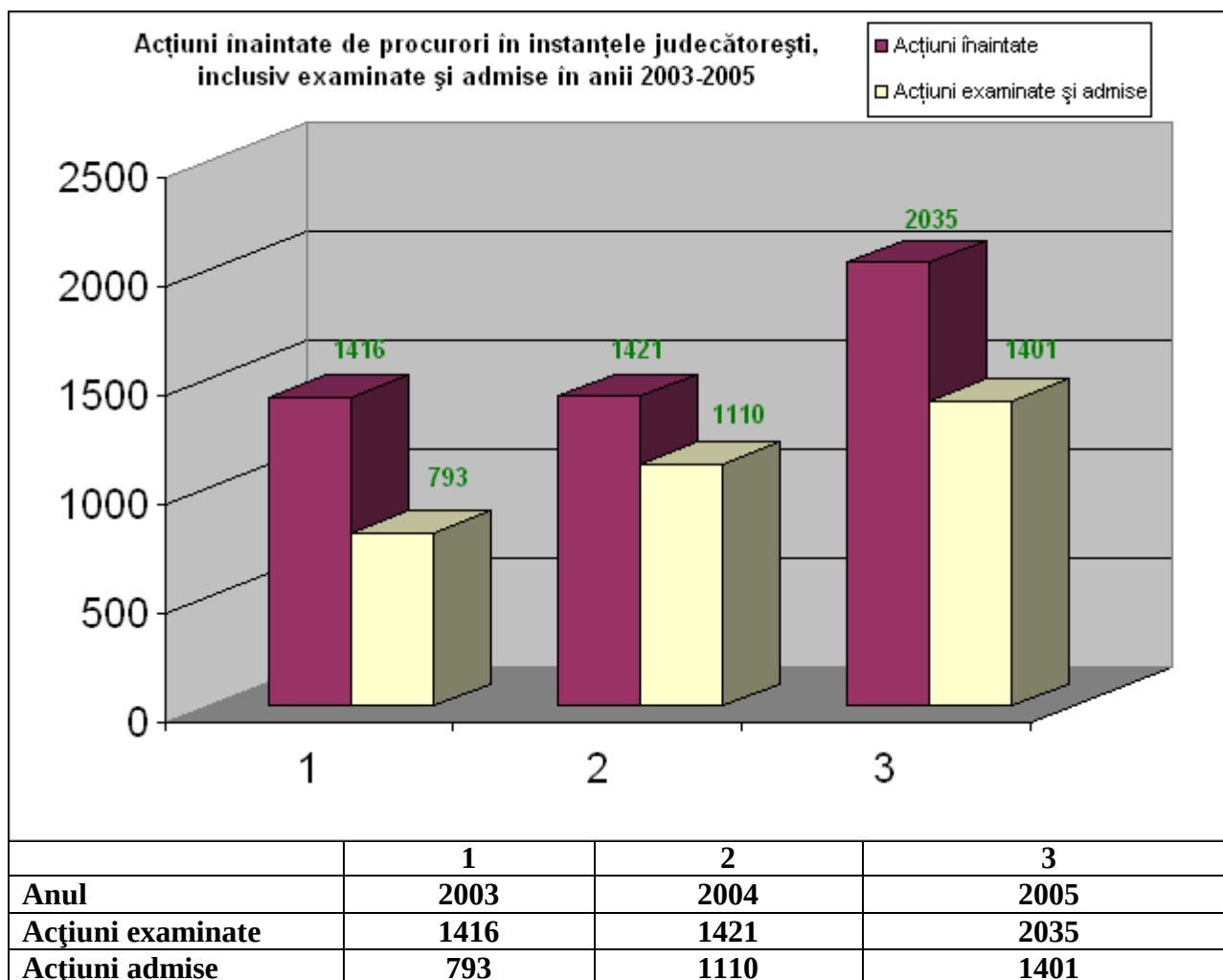
Reprezentând învinuirea de stat în Curtea Supremă de Justiție, procurorii au participat la examinarea a **428** recursuri ordinare, din care **219** au fost admise și **209** – respinse. Concomitent, instanța a examinat **286** recursuri în anulare declarate de procuror, din care doar **6** au fost respinse.

2.2 Activitatea judiciar-civilă

La etapa actuală, când protejarea drepturilor omului este declarată una din preocupările esențiale ale societății, un rol important în apărarea legalității și echității sociale revine organelor Procuraturii prin aplicarea mijloacelor de reacționare judiciar-civile.

Una din competențele procurorului este participarea în condițiile legii la examinarea pricinilor civile, economice și a altor cauze, atunci când ele sunt intentate de către acesta.

În scopul executării atribuțiilor constituționale privind apărarea drepturilor libertăților și intereselor legitime ale omului, precum și a drepturilor statului, în anul 2005 organele Procuraturii au înaintat **2035** de acțiuni în sumă de circa **290** mil. lei, înregistrând o dublă creștere, în comparație cu anul 2004, când au fost înaintate **1421** acțiuni în sumă de **99,9** mil. lei.

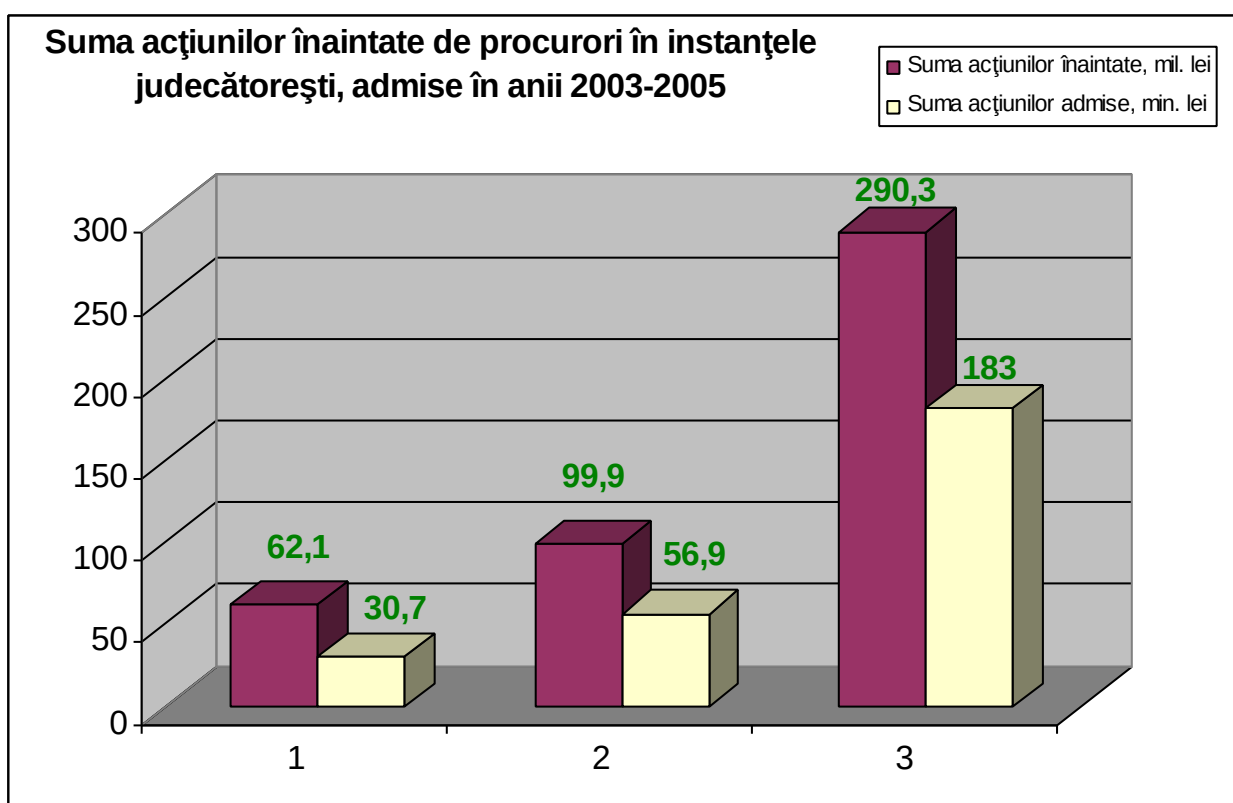

Din numărul total de acțiuni civile înaintate de procuror pe parcursul anului 2005 au fost examinate și admise **1401**, dispunându-se încasarea a **183** mil. lei în folosul statului și cetățenilor.

Conform datelor organelor de executare a deciziilor judecătorești, au fost executate **805** hotărâri judecătorești adoptate în cauzele civile și economice pornite de procurori în valoare de **35** mil. lei.

Benevol, adică până la examinarea sau pronunțarea hotărârilor judecătorești în cauzele civile, statului i-au fost restituiți **27,6** mil. lei, în anul 2004 această cifră a constituit **4,4** mil. lei.

Un randament înalt al activității la acest compartiment a fost atins de către procuraturile mun. Chișinău, mun. Bălți, sectoarelor Buiucani, Botanica, raioanelor Edineț, Florești, Soroca, Drochia, Ocnița, Anenii Noi, UTA Găgăuzia.

	1	2	3
Anii	2003	2004	2005
Suma acțiunilor înaintate, mil. lei	62,1	99,9	290,3
Suma acțiunilor admise, mil. lei	30,7	56,9	183

La 24.11.05 Curtea de Apel Economică a admis cererea de chemare în judecată a Procuraturii Generale în interesele statului, în persoana ÎS „Calea ferată a Moldovei”, către Societatea pe acțiuni de tip închis „Rostok” privind încasarea

sumeii de 2.868.824 lei – datorie creată în legătură cu încălcarea clauzelor contractului.

Curtea de Apel Economică a examinat și a admis cererea Procurorului General în interesele statului în persoana SRL „Completgaz”, către SRL „EMC Moldova” privind încasarea a 12 mil. lei.

3. INVESTIGATIILE GENERALE

3.1 Investigații financiar-economice

Executând atribuțiile procurorului privind reprezentarea intereselor generale ale societății, apărarea ordinii de drept, a drepturilor și libertăților cetățenilor, organele Procuraturii au efectuat un volum substanțial de lucru în domeniul investigațiilor financiar-economice.

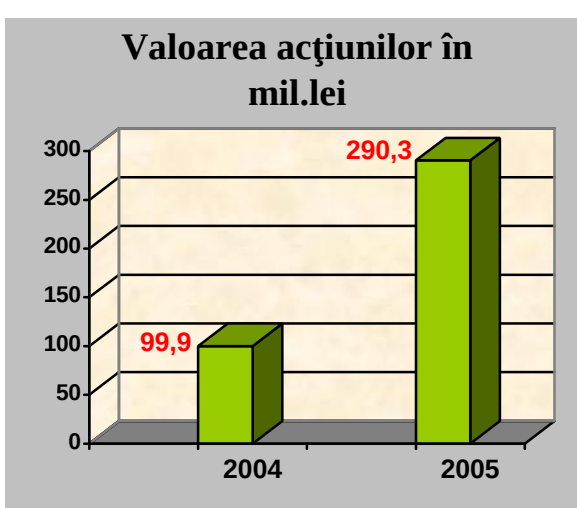
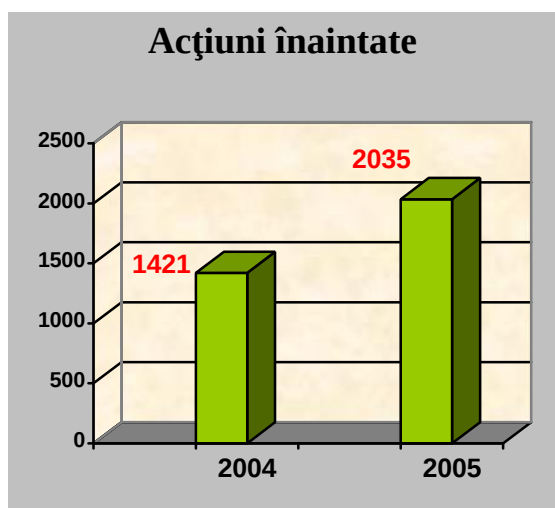
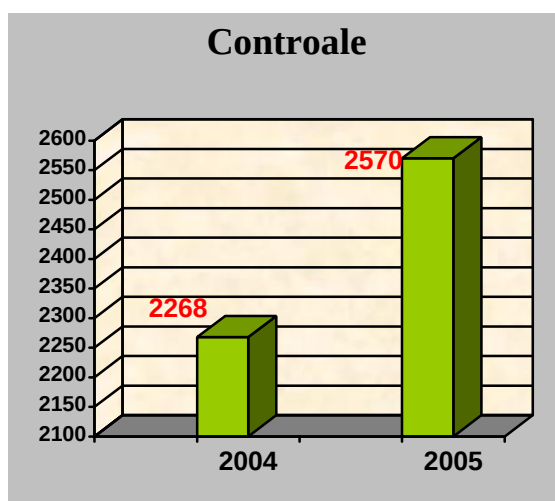
În anul 2005 Procuratura Generală a determinat drept prioritare următoarele direcții de activitate:

- verificarea legalității administrării proprietății publice de către autoritățile publice centrale și locale;
- verificarea legalității evidenței, repartizării și utilizării ajutorului umanitar;
- controlul asupra legalității gestionării granturilor, acordate de Ministerul Finanțelor și organisme internaționale pe parcursul anilor 2003-2004;
- generalizarea respectării legislației ce vizează etapa postprivatizare în agricultură;
- generalizarea respectării de către organele abilitate a legislației privind modul de executare silită a obligațiilor fiscale în conformitate cu Titlul V din Codul Fiscal.

În domeniul nominalizat de activitate, organele Procuraturii au înregistrat următoarele rezultate:

- au efectuat 2570 controale;
- au înaintat 3196 sesizări și recursuri privind înlăturarea derogărilor de lege;
- au trimis în instanțele de judecată 2035 acțiuni în sumă de 290,3 mil. lei;
- au pornit 219 urmăriri penale.

Datele comparative demonstrează o creștere semnificativă a tuturor indicilor față de rezultatele obținute în perioada anului 2004:

În conformitate cu Planul de activitate al Colegiului Procuraturii, procurorii au organizat efectuarea controalelor și au generalizat respectarea legislației în vigoare la compartimentul gestionării patrimoniului public al Ministerului Sănătății, Ministerului Educației și Ministerului Agriculturii pe parcursul anului 2004 și trimestrului I al anului 2005.

Problema abordată este de o importanță majoră, iar încălcările comise la acest compartiment lezează drepturile și interesele legitime nu numai ale statului, administrației publice locale, ci și ale persoanelor fizice și juridice, constituind un viciu cu caracter continuu, care influențează negativ asupra corectitudinii gestionării patrimoniului public, acumulării mijloacelor financiare în bugetul local și cel consolidat, a mijloacelor extrabugetare și dezvoltării economice a sistemului sănătății și educațional.

Totodată, în urma acestor investigații, procurorii teritoriali au perfectat 152 sesizări, 16 recursuri, în instanțele de judecată fiind înaintate 52 acțiuni civile în interesele statului, din care 13 patrimoniale (în valoare de 1,5 mil. lei), concomitent au pornit 13 cauze penale.

De asemenea, în perioada monitorizată, în comun cu procuraturile teritoriale, s-a efectuat controlul asupra legalității evidenței, repartizării și utilizării ajutorului umanitar de către Agenția de Stat pentru Rezervele Materiale și Ajutoarele Umanitare, comisiile specializate pentru ajutoarele umanitare din cadrul fostelor Ministere ale Muncii și Protecției Sociale și Sănătății, precum și de către comisiile teritoriale, în perioada an.2004 și I trimestru al an.2005.

Controlul nominalizat a stabilit încălcări, care în fine lezează interesele păturilor defavorizate ale societății, bolnavii, pensionarii, copiii etc.

Conform programului de activitate a Procuraturii Generale, s-au efectuat controale și s-a generalizat respectarea legislației ce vizează etapa postprivatizațională, folosirea domeniului public de către administrația publică locală în agricultură și practica de procuror aferentă combaterii încălcărilor în domeniile vizate.

Din considerentele expuse și în ansamblu cu alți factori negativi, cum ar fi nihilismul juridic atât al proprietarilor de cote echivalente de teren și valorice, cât și al persoanelor cu funcții de răspundere, încălcările în domeniul vizat rămân a fi actuale cu referință la :

- atribuirea ilegală sau refuzul organelor abilitate de a repartiza cotele valorice și echivalente de teren;
- legalitatea lichidării fostelor întreprinderi agricole și desfășurării procesului de distribuire a patrimoniului acestora;
- vânzarea și atribuirea ilegală în arendă a terenurilor publice, inclusiv a terenurilor aferente bazinelor acvatice;
- atitudinea iresponsabilă a primarilor privind întreprinderea măsurilor ce se impun în privința arendașilor restanțieri la plata pentru arenda terenurilor publice;
- gestionarea iresponsabilă de către organele administrației publice locale a obiectelor de menire social-culturală și patrimoniului persoanelor neapreciate, transmis la balanța primăriilor de către comisiile de privatizare în urma lichidării fostelor întreprinderi agricole;
- gestionarea ilegală de către arendași a cotelor echivalente de teren și cotelor valorice.

Pentru depistarea și contracararea încălcărilor comise în domeniul vizat de către procurorii teritoriali au fost efectuate 140 controale.

La încălcările depistate procurorii în 62 cazuri au început urmărirea penală, au înaintat în instanțele judecătorești 695 acțiuni civile, au atacat cu recurs 53 acte ilegale, au intentat 14 proceduri administrative și au sesizat 376 factori de decizie privind lichidarea derogărilor de lege și premiselor care au condus la comiterea acestora.

Procuratura a efectuat de asemenea controlul legalității gestionării granturilor acordate de către Ministerul Finanțelor și organismele internaționale pe parcursul anilor 2003-2004.

Controlul efectuat a denotat inexistența cadrului legislativ care ar reglementa modul de utilizare a granturilor și altor tipuri de asistență ale organismelor internaționale acordate Republicii Moldova, fapt despre care a fost informată conducerea țării.

În anul 2005 organele procuraturii au efectuat controlul legalității achitării taxei vamale la importul de mărfuri în Republica Moldova în perioada anilor 2000-2004, în urma căruia au stabilit că, contrar prevederilor legislației în vigoare, agenții economici au declarat unele mărfuri sub alt cod mărfaș care nu corespunde mărfurilor în cauză și la momentul respectiv nu se supuneau taxelor vamale, fapt care a dus la neachitarea în bugetul statului a taxelor vamale în proporții deosebit de mari.

În urma acestui control procurorii au pornit 14 cauze penale în baza art.248 alin.(5) și 249 alin.(3) Cod penal, pe faptul comiterii infracțiunilor de contrabandă și eschivării de la achitarea plăților vamale în proporții deosebit de mari la importul și declararea mărfurilor de către SRL „Danatol-Trans”, SRL “Politrans”, SRL “Beali”, SRL „Super-dent” etc. în valoare de aproximativ 6 mil. lei.

Este evident faptul că la săvârșirea acestor infracțiuni au contribuit esențial lucrătorii vamali, care prin neglijență sau abuz au acceptat modificarea codurilor marfare, acordând posibilitate persoanelor juridice să se eschiveze de la achitarea plăților vamale și, ca urmare, acțiunile vameșilor au fost calificate conform prevederilor Codului Penal.

Concomitent, eschivarea de la achitarea plăților vamale a fost generată și de alți reprezentanți ai organelor statale (ministerele de ramură, Camera de Comerț și Industrie, Serviciul Standardizare și Metrologie, organele de expertiză etc.).

În conformitate cu planul de activitate a Procuraturii Generale pe semestrul II al anului 2005, procurorii au efectuat controlul respectării de către organele abilitate a legislației despre modul de executare silită a obligațiilor fiscale în conformitate cu Titlul V din Codul fiscal.

În acest context, a fost verificat modul de exercitare de către Comisia republicană permanentă pentru organizarea expertizei, evaluării și comercializării bunurilor sechestrate, organele fiscale, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, organele centrale de specialitate, Bursa Universală de Mărfuri a Moldovei a atribuțiilor lor vizând executarea silită a obligațiilor fiscale în conformitate cu Titlul V din Codul Fiscal.

În urma controlului s-a stabilit că executarea silită a obligațiilor fiscale se efectuează nesatisfăcător de către Comisia republicană permanentă, organele centrale și organele fiscale.

Astfel, se încalcă procedura aplicării sechestrului, efectuării evaluării și comercializării activelor contribuabililor și anume:

- în unele cazuri Comisia republicană permanentă îndeplinește acest lucru formal, nestabilind prețul obiectelor expuse la licitație;
- nu în toate cazurile în care contribuabilii (agenți economici) au restanțe față de bugetul de stat organele fiscale declanșează procedura de executare silită, în multiple cazuri organele fiscale nu luau măsuri întru executarea silită a obligațiilor fiscale sau se limitau la blocarea conturilor contribuabililor;
- contrar prevederilor art.199-200 Cod fiscal, sechestrarea bunurilor contribuabilului, ca modalitate de asigurare a executării silite a obligației fiscale, se efectuează într-o serie de cazuri fără a se ține cont de regulile și procedurile stabilite, fapt care se soldează cu sechestrarea ilegală sau cu imposibilitatea comercializării bunurilor sechestrate și, ca urmare, conduce la adoptarea rezoluției privind neînceperea urmăririi penale în privința persoanelor vinovate;
- nu se efectuează acțiunile obligatorii de fixare a circumstanțelor săvârșirii infracțiunii și nu se expediază materialele respective organelor de urmărire penală.

Efectuând controlul privind legalitatea înstrăinării bunurilor întreprinderilor cooperației de consum din or. Lipcani, procurorii au stabilit faptul prejudicierii MOLDCOOP-ului în sumă de aproximativ 11 mil. lei prin însușirea în proporții deosebit de mari a bunurilor. Rezultatele controlului au servit temei pentru începerea urmăririlor penale și trimiterea cauzelor în instanța de judecată.

În scopul apărării intereselor statului, Procuratura Generală a înaintat Curții de Apel Economice spre examinare cererea de chemare în judecată cu privire la recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare a imobilului situat pe str. Grenoble, 106, mun. Chișinău. Ca bază a servit constatarea înstrăinării ilegale de către Consiliul raional Ialoveni a imobilului menționat cu suprafața de 600 m.p. către SRL „Nuc-Com”.

Un caz analogic a fost stabilit și în cadrul verificării legalității înstrăinării de către Consiliul raional Ialoveni a unor încăperi nelocative (proprietate de stat) cu suprafața de 355,2 m.p. din blocul administrativ, situat pe aceeași adresă, societății cu răspundere limitată „Panilino”.

Ca urmare, a fost înaintată cererea de chemare în judecată privind recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare a încăperilor.

În prezent cererea în cauză este examinată și admisă integral de către instanță de judecată.

De asemenea, a fost examinată și admisă de către Curtea de Apel Economică cererea de chemare în judecată cu privire la anularea contractului de înstrăinare a imobilului cu construcțiile auxiliare de pe str. Bucuriei, 12 A , încheiat între SA „IPDA” și SRL „IVC”.

A fost examinată și admisă cererea de chemare în judecată privind perceperea datoriei în beneficiul SRL „Complet-Gaz”, în care statul are cotă parte, în sumă de 12 mil. lei.

Activitatea organelor procuraturii în domeniul investigațiilor financiar-economice va fi axată în continuare pe prioritățile determinate de programul de

realizare a Strategiei de dezvoltare a organelor Procuraturii RM pentru perioada anilor 2005-2010 și Planul de acțiuni Republica Moldova - Uniunea Europeană.

3.2 Activitatea de examinare a petițiilor

Procurorului îi aparține un rol deosebit la examinarea petițiilor, audierea cetățenilor și repunerea lor în drepturile lezate.

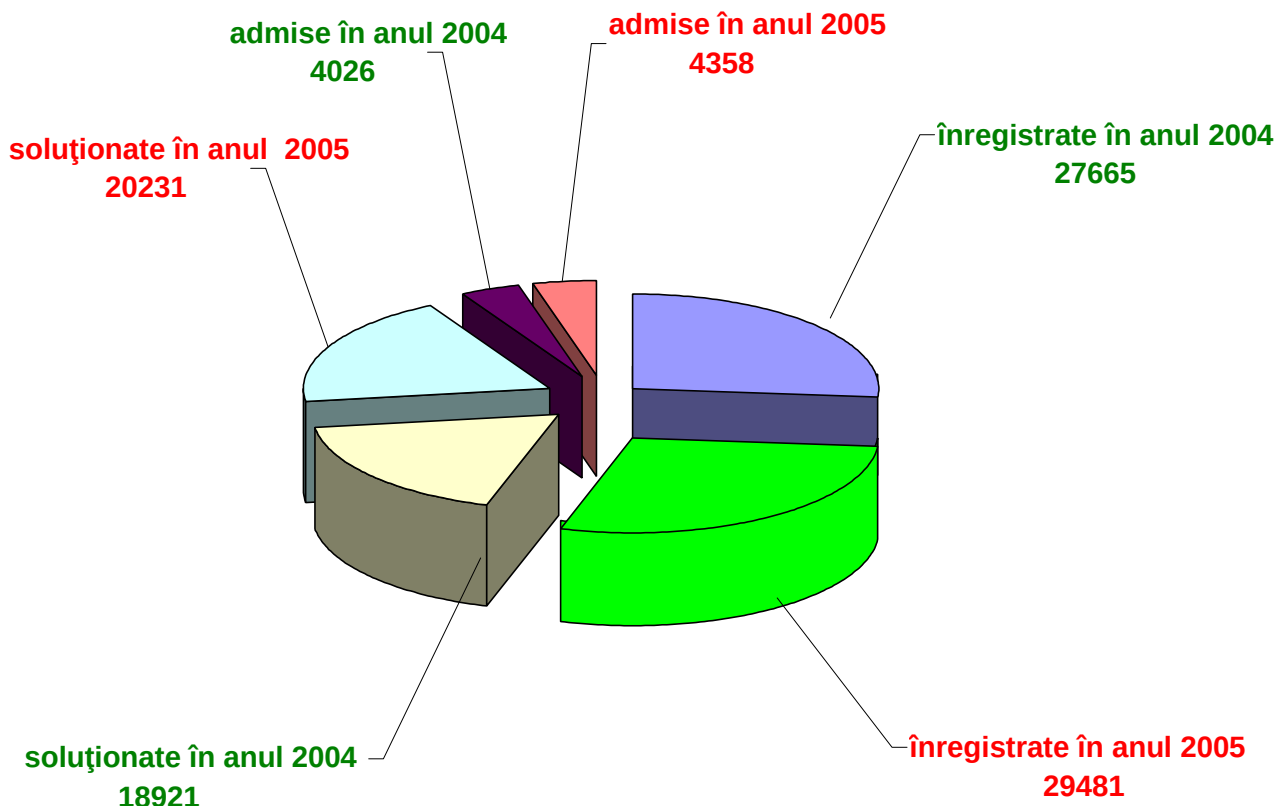
În anul de referință organelor procuraturii le-au fost adresate peste **29000** petiții. Din acestea, **20231** au fost examinate de către procurori, sau cu **6,9%** mai multe decât în anul 2004, celelalte fiind trimise conform competenței altor organe. Din numărul total de petiții soluționate de procurori pe parcursul anului 2005 – **16,6 %** au fost admise.

Aspectele cantitative ale activității de examinare a petițiilor pentru anul 2005:

petiții înregistrate	29481
petiții soluționate	20231
petiții admise	4358
ponderea (%) a petițiilor admise din cele soluționate	21,5
actele de reacționare înaintate în baza petițiilor admise	2225
petiții repetate	2091
petiții admise	101
ponderea (%) petițiilor admise din cele repetate	4,8
petiții privind apărarea drepturilor constituționale	
soluționate	7684
admise	2109
petiții ale participanților la procesul penal	
soluționate	5638
admise	1286
cetățeni primiți în audiență	31098
personal de către procurorii șefi	5756

Conform datelor statistice, comparativ cu anul 2004, a fost înregistrată o scădere cu **96** a numărului de petiții repetate, precum și o diminuare cu **45** a numărului petițiilor admise din numărul acestora. Faptul dat demonstrează o sporire calitativă a activității procurorilor la examinarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a argumentelor invocate în petiții.

Indicii comparativi la înregistrarea, soluționarea și admiterea petițiilor pentru anii 2004-2005 sunt următorii:

În baza petițiilor examinate, organele procuraturii au înaintat **1106** acte de reacționare, din care **141** de Procuratura Generală.

Ca pozitive la acest compartiment pot fi apreciate practicile înregistrate în activitatea procuraturilor raionale Drochia, Soroca, Ungheni, Edineț, Ocnița, mun. Bălți, UTA Găgăuzia, sectorul Buiucani etc.

Pe parcursul anului 2005 în audiența procurorilor au fost primiți **31098** de cetățeni, sau cu **15,5%** mai mulți decât în anul 2004.

În scopul îmbunătățirii lucrului cu adresările cetățenilor a fost creat și pus în aplicare sistemul electronic de evidență a acestei activități. În toate procuraturile au fost create condiții favorabile bazate pe principii unice de audiere a cetățenilor și soluționare a sesizărilor, reclamațiilor și petițiilor acestora.

Metodologia elaborată de Procuratura Generală și practica pozitivă implementată în activitatea de examinare a adresărilor cetățenilor asigură respectarea termenelor de examinare a petițiilor, protejarea eficientă a intereselor petiționarilor și repunerea lor în drepturile lezate, reacționarea promptă în cazurile de constatare a derogărilor de la lege.

Reflectând specificul categoriilor de probleme abordate în adresările cetățenilor este de menționat că ele au rămas neschimbate.

Majoritatea petițiilor adresate abordează următoarele probleme:

- apărarea ordinii de drept;

- protejarea drepturilor constituționale ale omului;
- investigarea faptelor social-periculoase, încălcări ale legislației economice, financiare, patrimoniale, acțiuni ale persoanelor cu funcții de răspundere;
- apărarea drepturilor participanților la procesul penal;
- protejarea drepturilor persoanelor reținute, arestate și care se află în locurile de recluziune etc.

3.3 Apărarea drepturilor constituționale ale cetățenilor

O atenție deosebită organele Procuraturii au acordat și problemelor ce țin de reprezentarea intereselor generale ale societății, apărarea drepturilor fundamentale ale omului, combaterea și prevenirea traficului de ființe umane și a criminalității între minori.

Conform datelor sociologice, cel mai des sunt încălcate drepturile cetățenilor la muncă și salarizare. Cu concursul procurorilor teritoriali, a fost verificată respectarea dreptului la muncă și remunerarea muncii.

Ca rezultat, în multe întreprinderi, instituții și organizații au fost depistate cazuri de nerespectare a termenelor de plată a salariului, restanțele constituind peste **100 mil. lei**.

Procurorii teritoriali în comun cu inspectoratele muncii au întreprins măsuri pentru lichidarea restanțelor la salariu și sancționarea persoanelor responsabile.

Situația în acest domeniu rămâne fi alarmantă, salariații nu sunt remunerați în termen în deplină măsură, au fost atestate cazuri de angajare a salariaților fără încheierea contractelor individuale de muncă, fără achitarea cotizațiilor în fondul social, fapt ce limitează drepturile salariaților la pensie, se ignoră drepturile privind protecția muncii și la odihnă.

Concomitent, organele Procuraturii au generalizat starea respectării drepturilor omului la viață, integritate fizică și psihică de către organele afacerilor interne. Ca rezultat, au fost constatate multiple cazuri de comitere a abuzurilor și exceselor de putere, fapte de maltratare și torturare a cetățenilor, inclusiv a copiilor. Ministrul afacerilor interne a fost sesizat despre acestea, fiind întreprinse măsuri suplimentare întru înlăturarea derogărilor de la lege.

Este necesar de menționat că aspectele în cauză sunt monitorizate permanent de Consiliul Europei, alte organisme internaționale și neguvernamentale, excluderea fiind este una din condițiile aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Controalele efectuate au scos la iveală încălcări grave în respectarea legislației ecologice și asigurarea omului cu un mediu înconjurător sănătos.

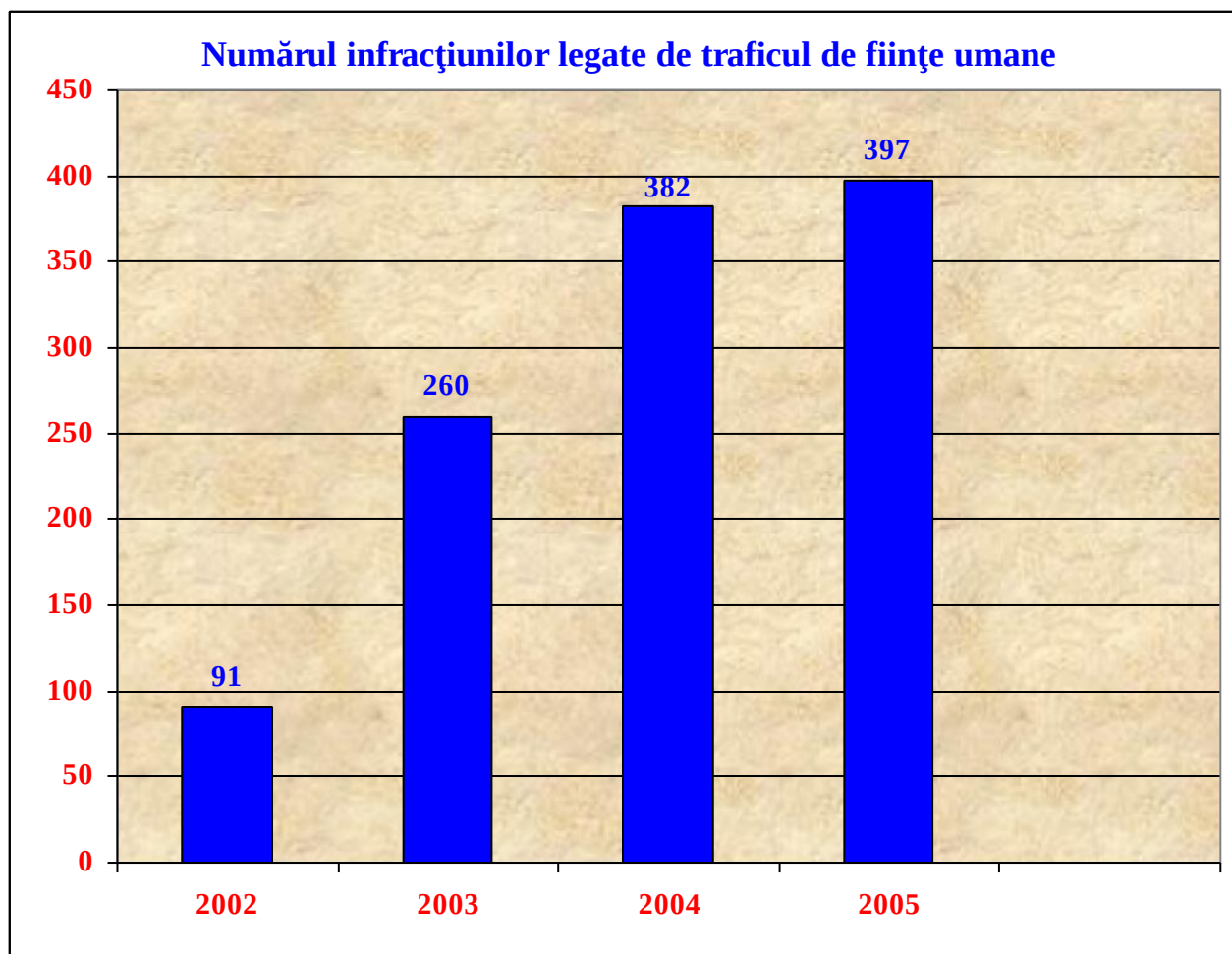
Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Agenția de stat „Moldsilva” au fost sesizate despre încălcarea legislației ecologice, în special, privind combaterea și prevenirea încălcărilor silvice.

La acest capitol Procuratura Generală în comun cu Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Agenția pentru Silvicultură „Moldsilva” au semnat o

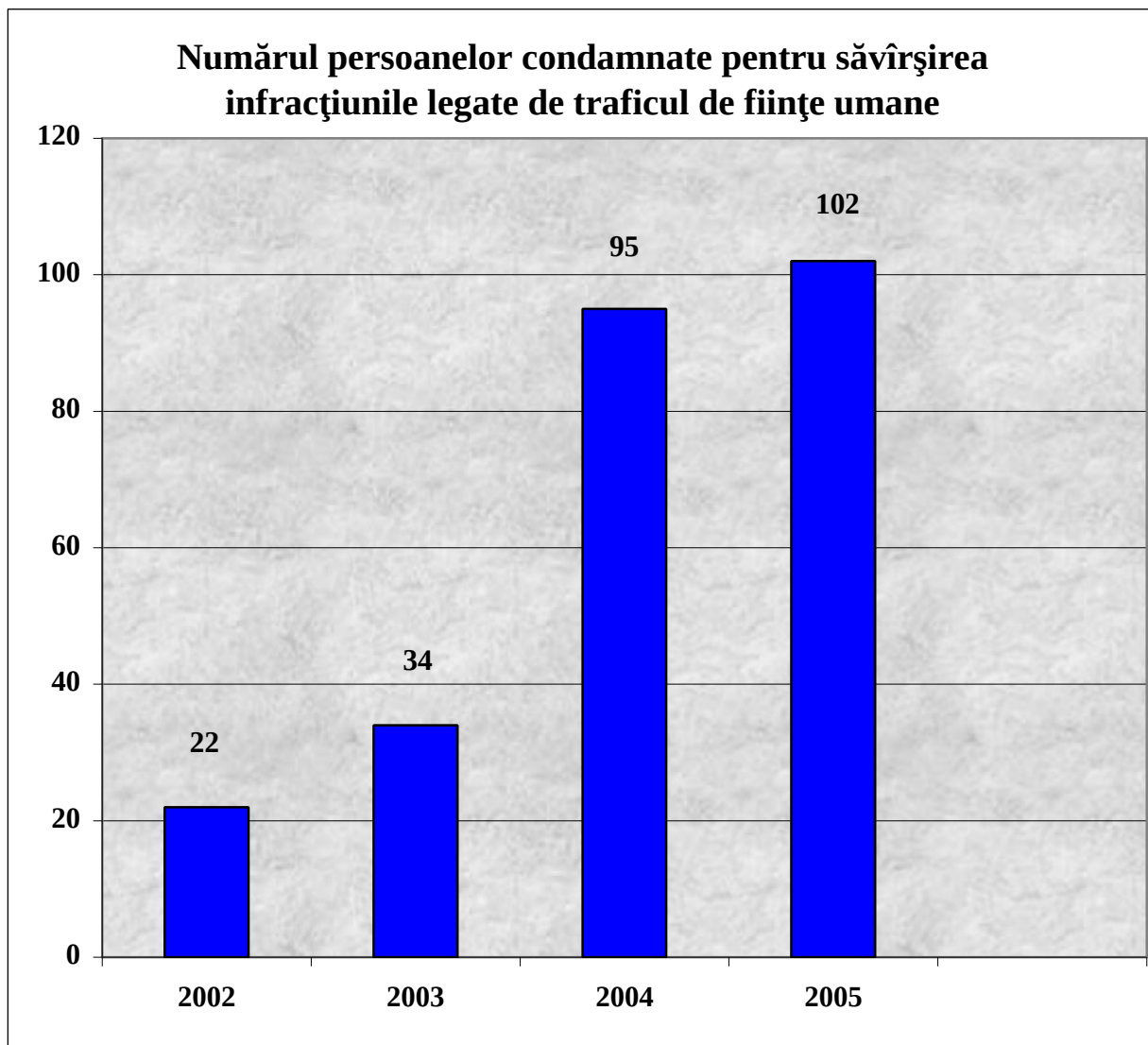
instrucțiune privind cooperarea și colaborarea în activitatea de combatere a încălcărilor legislației ecologice.

Măsurile întreprinse de organele procuraturii și alte organe de ocrotire a ordinii de drept au impulsionat considerabil activitățile de combatere a traficului de ființe umane.

În anul 2005 a fost pornită urmărirea penală în **397** cauze de trafic de persoane, inclusiv **38** cauze de trafic de copii, sau cu **30** cazuri mai multe decât în anul 2004.

Pe parcursul anului trecut instanțele judecătorești au condamnat pentru săvârșirea acestor infracțiuni **102** persoane, comparativ cu **95** persoane în 2004, **34** în 2003 și **22** în 2002:

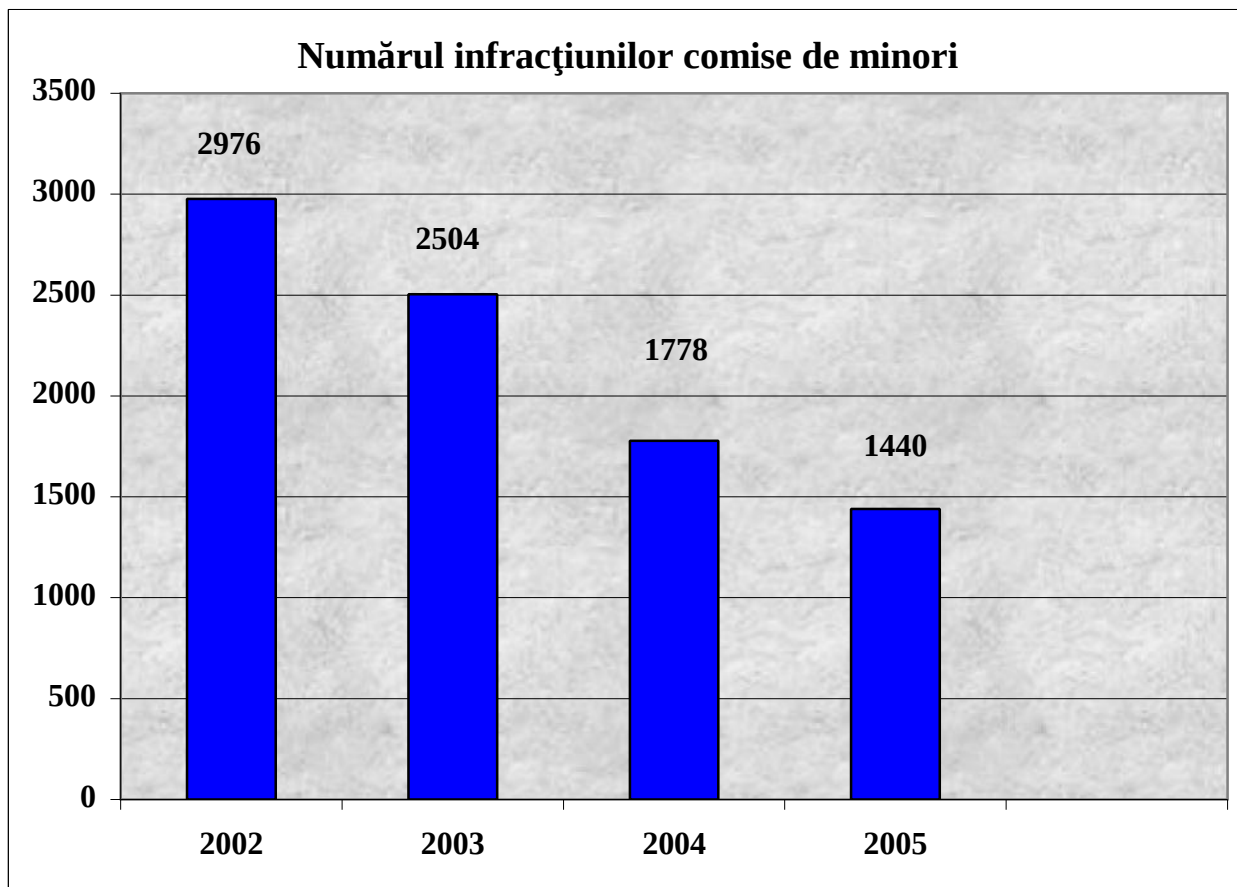
La reprezentarea intereselor generale ale societății, apărarea drepturilor fundamentale ale omului, combaterea și prevenirea traficului de ființe umane și a criminalității juvenile, Procuratura Republicii Moldova a cooperat cu organismele internaționale și organizațiile nonguvernamentale (Ambasada SUA, Misiunea OSCE, Misiunea Organizației Internaționale pentru Migrație, Fondul Națiunilor Unite pentru Copii).

Cu susținerea financiară și metodologică a acestora pe parcursul anului 2005 au fost desfășurate seminare naționale și internaționale de formare a procurorilor, judecătorilor și ofițerilor de urmărire penală, care au avut o importanță practică în contracararea acestei categorii de infracțiuni.

Analiza situației în domeniu denotă că în republică nu se întreprind măsuri suficiente în vederea înlăturării cauzelor și condițiilor ce favorizează migrarea ilegală, traficul de persoane.

Nu s-a reușit realizarea deplină a tuturor măsurilor programate în Planul Național de Acțiuni pentru combaterea traficului de ființe umane.

În anul 2005 de către minori și cu participarea acestora au fost săvârșite **1440** infracțiuni, sau cu **19%** mai puține decât în anul 2004, ponderea acestui fenomen constituind **5%** din numărul total al infracțiunilor înregistrate.

S-a înregistrat o creștere neînsemnată a criminalității juvenile în raioanele Hîncești, Basarabeasca, Ungheni, Rîșcani, Ocnîța. Infracțiunile comise de minori continuă a fi cele ce țin de sustragerea produselor alimentare și a bunurilor materiale.

În vederea consolidării capacităților organelor procuraturii la respectarea drepturilor copilului, combaterea și prevenirii delicvenței juvenile, precum și în scopul promovării publice a imaginii Procuraturii în aceste domenii, în 2005 Procuratura Generală a încheiat acorduri de colaborare cu Fondul Națiunilor Unite pentru copii (UNICEF), cu Institutul de Reforme Penale.

În scopul organizării activității procuraturilor teritoriale în domeniul respectării legislației ecologice, contracarării traficului de ființe umane, cooperării și asistenței juridice internaționale în aceste cauze, respectării dreptului de acces la informație, au fost elaborate și expediate în teritoriu îndrumare privind exercitarea controalelor la acest compartiment.

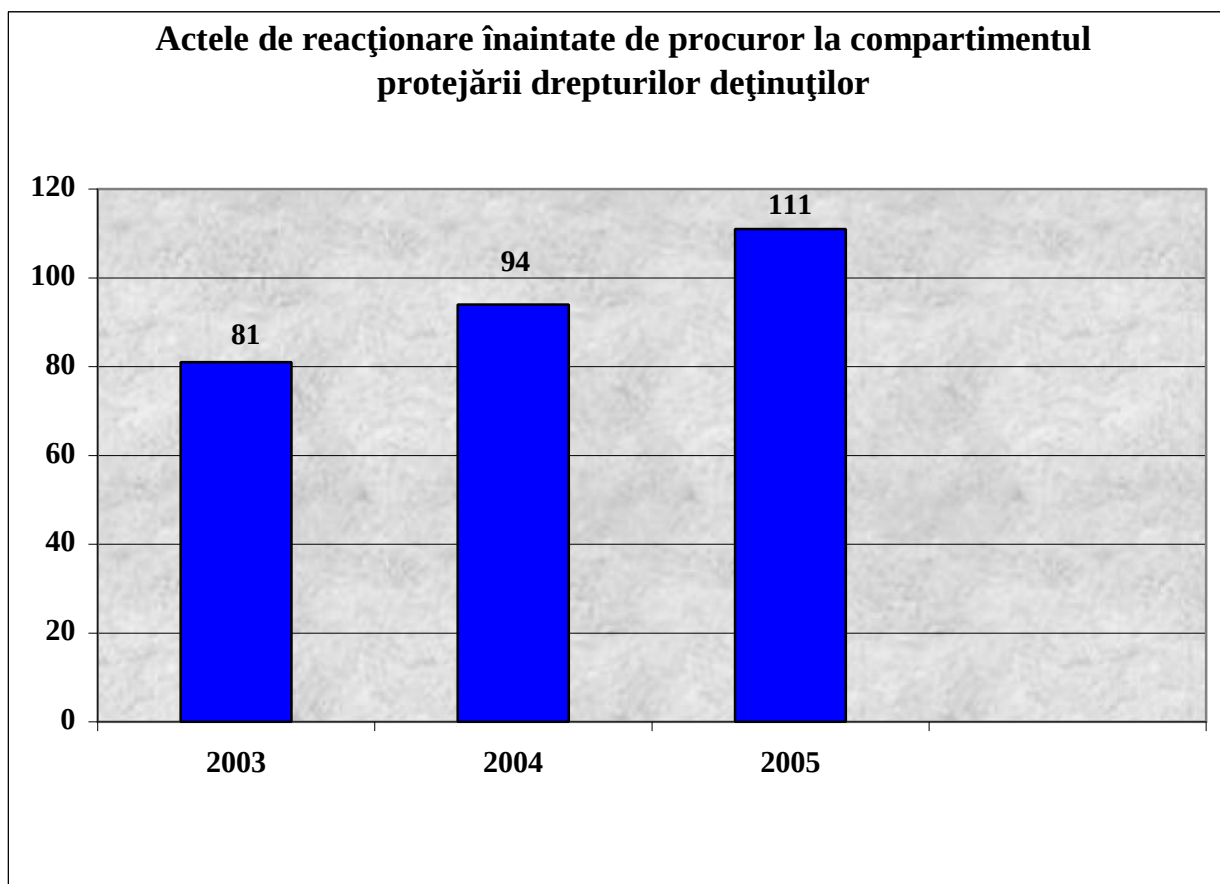
3.4 Activitatea privind respectarea legilor la executarea pedepselor penale

Pe parcursul anului 2005 organele Procuraturii au efectuat **274** controale în instituțiile penitenciare și oficiile de executare a deciziilor judiciare.

Acestea au fost axate pe verificarea următoarelor aspecte:

- respectarea condițiilor executării detențiunii pe viață;
- respectarea Legii cu privire la petiționare în Departamentul instituțiilor penitenciare;
- repartizarea în instituțiile penitenciare a ajutoarelor umanitare;
- respectarea drepturilor minorilor la executarea pedepselor penale;
- executarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității;
- starea asigurării materiale a deținuților în instituțiile penitenciare.

În urma depistării încălcărilor constatate, factorilor de decizie le-au fost înaintate **111** (2004 – **94**) acte de reacționare ale procurorului, iar în **5** cazuri au fost începute urmăriri penale.

În comun cu colaboratorii Ministerului Afacerilor Interne au fost efectuate controale inopinate în izolatorul de urmărire penală nr.3 din mun. Chișinău, instituțiile penitenciare nr.9 și nr.16 din or. Pruncul.

Situația în instituțiile penitenciare rămâne a fi tensionată.

Până în prezent sunt blocate instituțiile penitenciare nr.29/8 și nr.29/12 din mun. Bender. Penitenciarul nr.8 de mai mult de 3 ani este deconectat de la energia electrică, apă potabilă, iar transferul condamnaților în alte penitenciare nu este posibil din cauza impedimentelor create de autoritățile din partea stângă a Nistrului.

Sediile tuturor penitenciarelor sunt vechi, condițiile în ele nu oferă un spațiu suficient pentru contingentul special, în majoritatea acestora fiind atestată o suprapopulare îngrijorătoare, în special, în izolatorul de urmărire penală nr.13 din mun. Chișinău, nr.5 din Cahul și nr.17 din Rezina.

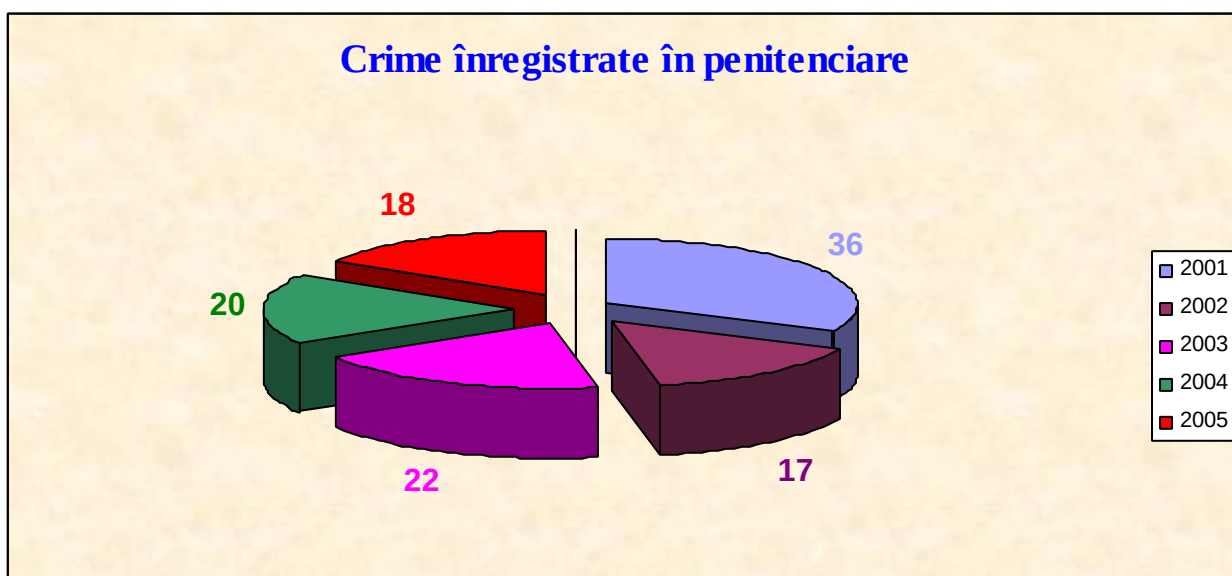
Prin aplicarea Legii nr.278 din 16.07.2004 privind amnistia în legătură cu aniversarea a X-a de la adoptarea Constituției Republicii Moldova au fost amnistiați **1363**, iar în privința a **3320** condamnați a fost redus termenul de executare a pedepsei aplicate, reușindu-se diminuarea acestui indice.

Pentru reducerea fluxului de încarcerare, în legislația penală a fost introdusă o nouă pedeapsă – munca neremunerată în folosul comunității.

Pe parcursul anului trecut instanțele judecătorești au aplicat această pedeapsă în privința a **971** persoane.

În anul 2005 în instituțiile penitenciare ale Republicii Moldova, în mediul deținuților au fost comise **18** crime.

Datele ce reflectă această situație pentru ultimii ani sunt următoarele:

Neajunsurile nominalizate sunt reflectate și în rapoartele Comitetului European pentru prevenirea torturii și altor pedepse inumane sau degradante, fiind calificate drept încălcări ale drepturilor fundamentale ale deținuților, fapt ce are un efect negativ asupra imaginii Republicii Moldova pe plan internațional.

3.5 Activitatea de control asupra executării legilor în forțele armate

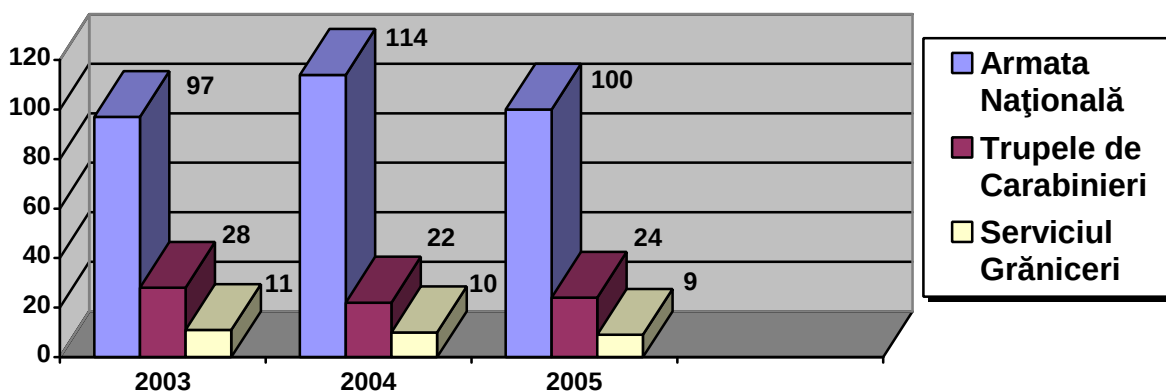
Potrivit sarcinilor trasate pentru anul 2005, procurorii militari au depus eforturi în vederea sporirii eficienței controlului asupra executării legilor în Forțele Armate, protejării drepturilor constituționale ale militarilor, administrării eficiente de comandamentului militar a patrimoniului din dotare, inclusiv a armamentului și munițiilor.

Pentru perioada de referință au fost planificate și puse în realizare un șir de măsuri în scopul preîntâmpinării și depistării infracțiunilor săvârșite de militari, inclusiv a celor comise de persoane cu funcții de răspundere.

În anul 2005 în Forțele Armate au fost înregistrate **133** infracțiuni, ceea ce constituie cu **13 %** mai puțin, în comparație cu anul precedent. Din numărul total al infracțiunilor înregistrate, 70 % au fost descoperite nemijlocit de procurorii militari în baza adresărilor cetățenilor, în cadrul efectuării controalelor sau exercitării urmăririi penale.

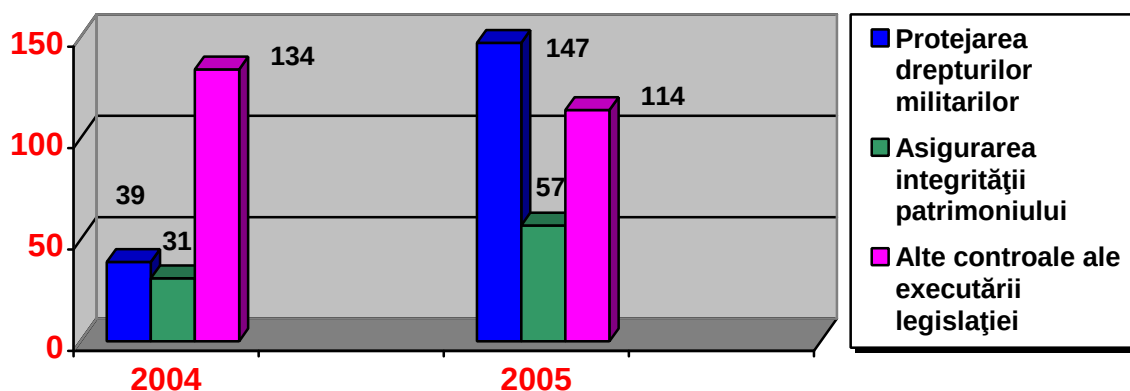
Starea criminalității în acest domeniu pentru ultimii ani este următoarea:

Eforturi însemnate au fost depuse de către procurori în activitatea de explicare a cerințelor legislației, a drepturilor militarilor, în scopul protejării drepturilor constituționale ale acestora, ridicării culturii juridice, profilaxiei infracționalismului în rândurile Forțelor Armate etc.

Pe parcursul anului 2005, la inițiativa procurorilor militari în mai multe unități militare au fost desfășurate **483** lecții, întâlniri cu efectivul, sau cu **103** mai multe decât în anul precedent.

Au fost efectuate **318** controale, ceea ce constituie cu **114** mai multe decât în anul 2004:

În urma controalelor efectuate au fost descoperite **20** de infracțiuni, inclusiv din categoria celor tănuite, în **17** cazuri s-a dispus începerea urmăririi penale. Comandamentului militar i-au fost înaintate **159** acte de reacționare, iar privitor la cele mai stringente probleme, conducerii statului i-au fost prezentate **10** note informative privitoare la starea legalității în Forțele Armate.

Totodată, procurorii militari n-au reușit în măsura deplină să combată atragerea ilegală a militarilor la diferite lucrări.

Comandamentul militar al Armatei Naționale, Trupelor de Carabinieri și Grăniceri, sub pretextul asigurării unităților cu legume și fructe, continuă implicarea militarilor în termen la diferite lucrări ce nu țin nemijlocit de recoltarea roadei, fapte soldate cu urmări grave.

Spre exemplu, la 25 septembrie 2005 comandantul Brigăzii de Artilerie, executând obligații contractuale, a trimis 9 ostași pentru descărcarea unui camion cu sticle cu bere la o întreprindere particulară. La exercitarea acestor lucrări s-a produs un caz tragic de traumare gravă a unui militar.

Luând în considerație că, legislația națională și rezoluția Adunării Parlamentare a Consiliului Europei nr.1166 din 22 septembrie 1998 interzic categoric orice muncă a soldaților incompatibilă cu serviciul militar, combaterea acestui viciu se va afla permanent în vizorul procurorilor militari.

În domeniul urmăririi penale, procurorii militari au instrumentat **148** cauze penale, dintre care **101** au fost deferite justiției cu prezentarea acuzării de stat.

În **75** de cazuri dosarele penale au fost examinate în procedură specială, cu încheierea acordurilor de recunoaștere a vinovăției.

La răspundere penală au fost trași **15** ofițeri ai Forțelor Armate, inclusiv fostul șef adjunct al Marelui Stat Major al Armatei Naționale, trei comandanți de unități militare, alți ofițeri superiori.

4. ACTIVITATEA DE COMBATERE A CORUPȚIEI ȘI INFRACTIUNILOR CONEXE

Fenomenul corupției constituie o amenințare pentru democrație, subminează principiile de bună administrare, echitate și justiție socială, denaturează concurența, împiedică dezvoltarea economică și pune în pericol realizarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

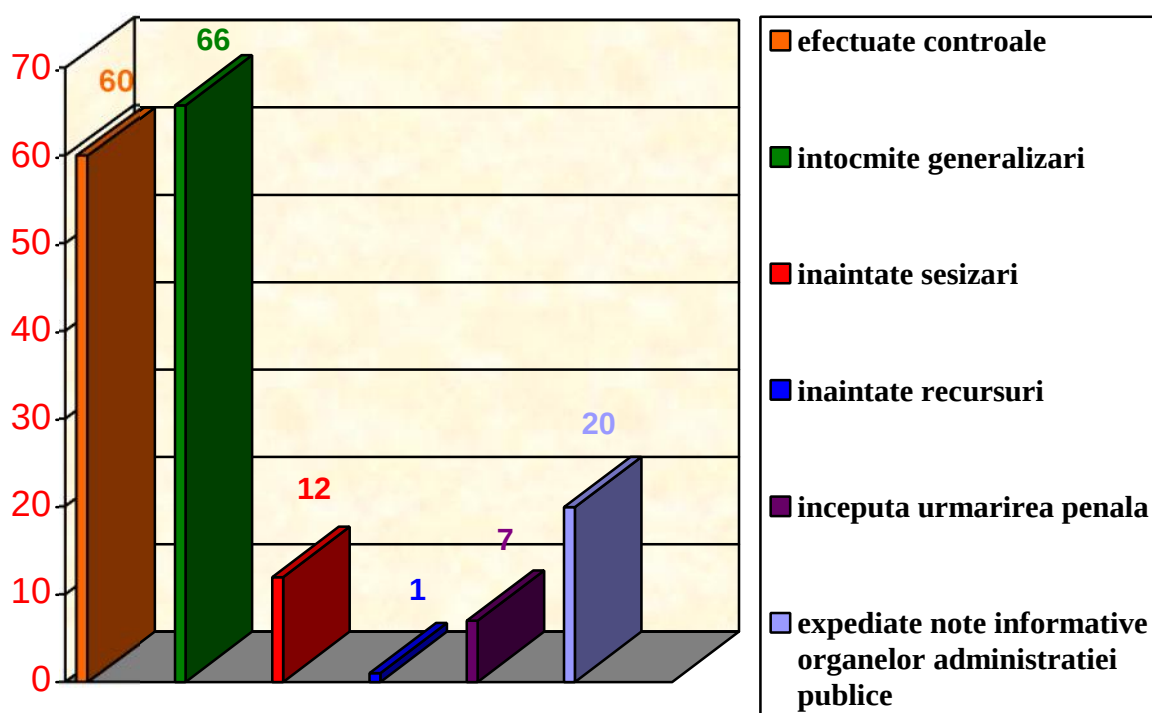

Necesitatea prevenirii și combaterii acestui flagel social este dictată de aspirațiile Republicii Moldova de aderare la Comunitatea Europeană.

Pornind de la faptul că corupția rămâne a fi unul din cele mai sensibile subiecte, în anul 2005 contracararea acesteia, a constituit una din prioritățile de bază ale activității organelor Procuraturii.

În domeniul combaterii corupției și protecționismului, organele Procuraturii au efectuat 60 de controale, au întocmit 66 generalizări și 20 note informative privind respectarea legislației.

În urma controalelor efectuate procuraturile teritoriale, specializate și subdiviziunile Procuraturii Generale, întru lichidarea încălcărilor de lege, cauzelor și condițiilor ce le-au favorizat au înaintat 12 sesizări. Concomitent materialele controalelor au servit temei pentru începerea urmăririi penale în 7 cazuri.

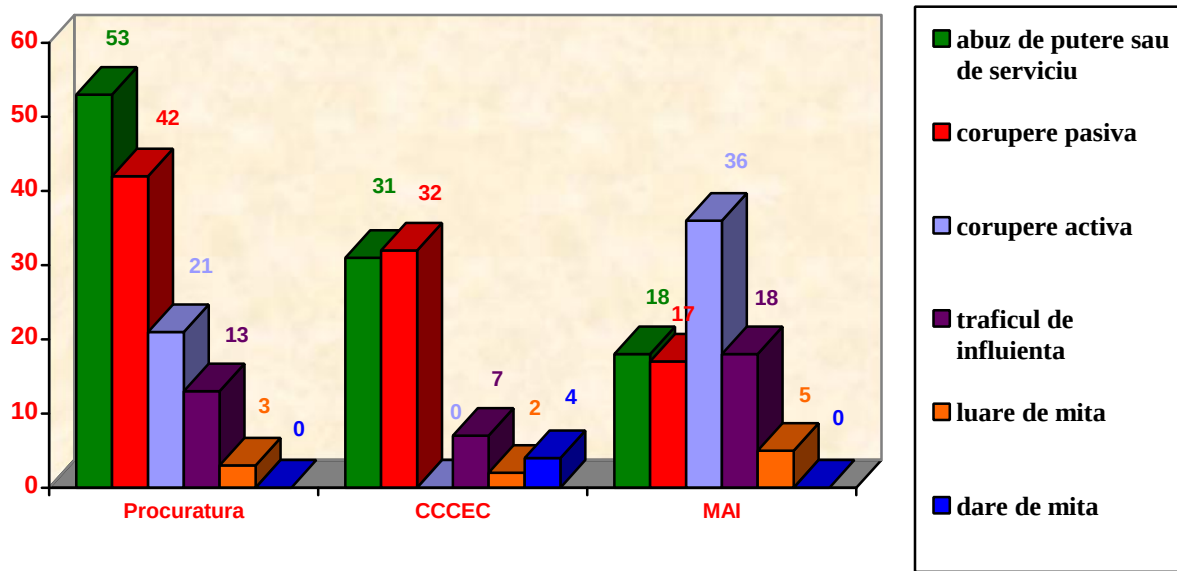
Pe parcursul perioadei de referință, un aport considerabil la combaterea corupției și protecționismului l-a adus procuratura anticorupție, care a efectuat 10

controale și a întocmit 7 generalizări, a înaintat 4 sesizări și a început urmărirea penală în 2 cauze.

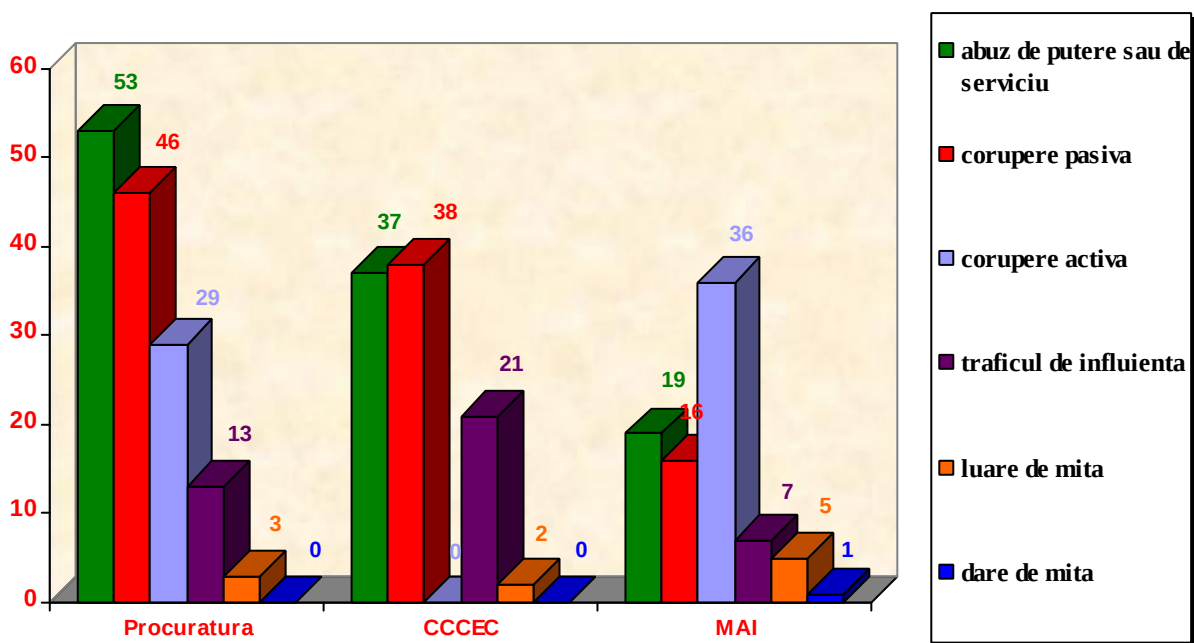
Procurorii din cadrul procuraturilor teritoriale, specializate și subdiviziunile Procuraturii Generale, în anul 2005 au exercitat urmărirea penală și au deferit justiției **132** cauze penale despre corupere, mituire, trafic de influență.

Organele de urmărire penală ale Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și ale Ministerului Afacerilor Interne au terminat urmărirea penală în **82** și, respectiv **87**, cauze penale din această categorie de infracțiuni.

Numarul de cauze penale trimise in judecata

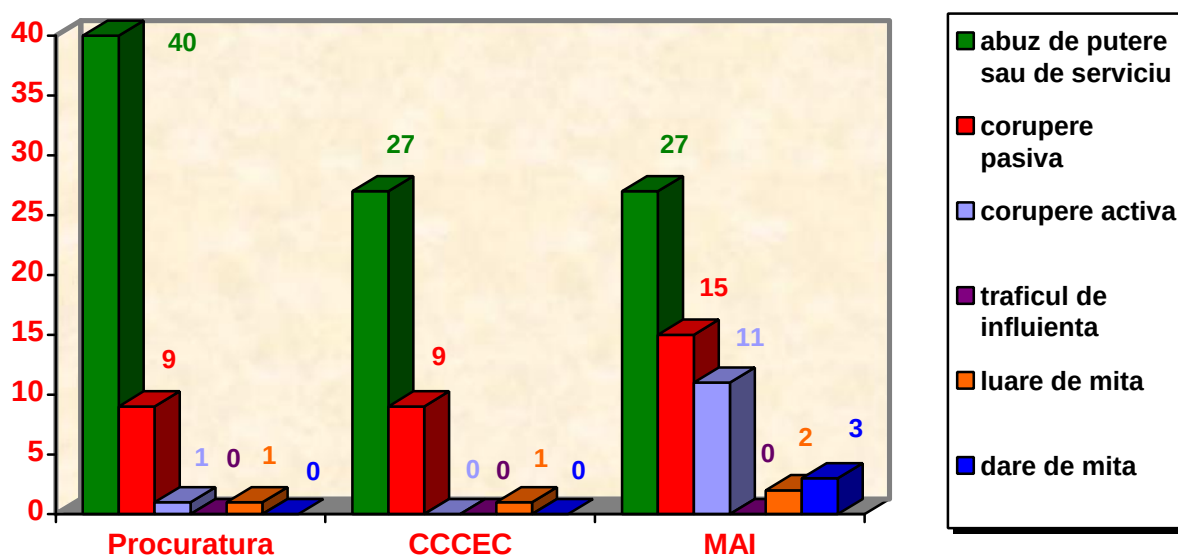

Numarul de persoane puse sub invinuire pe cauze de coruptie

Din numărul total al dosarelor instrumentate, legal au fost încetate urmărirea sau clasate cauzele penale în **51** cazuri, în care urmărirea penală a fost exercitată de procurori și în **92** cazuri în care urmărirea penală a fost exercitată de către alte organe de urmărire.

Numarul de cauze penale incetate ori clasate

În urma evaluării s-a concluzionat că activitatea procurorilor în acest domeniu se află sub nivelul cerințelor, fapt care a impus implementarea unor noi forme și metode de lucru, menite să asigure eficiența măsurilor de prevenire și combatere a fenomenului corupției.

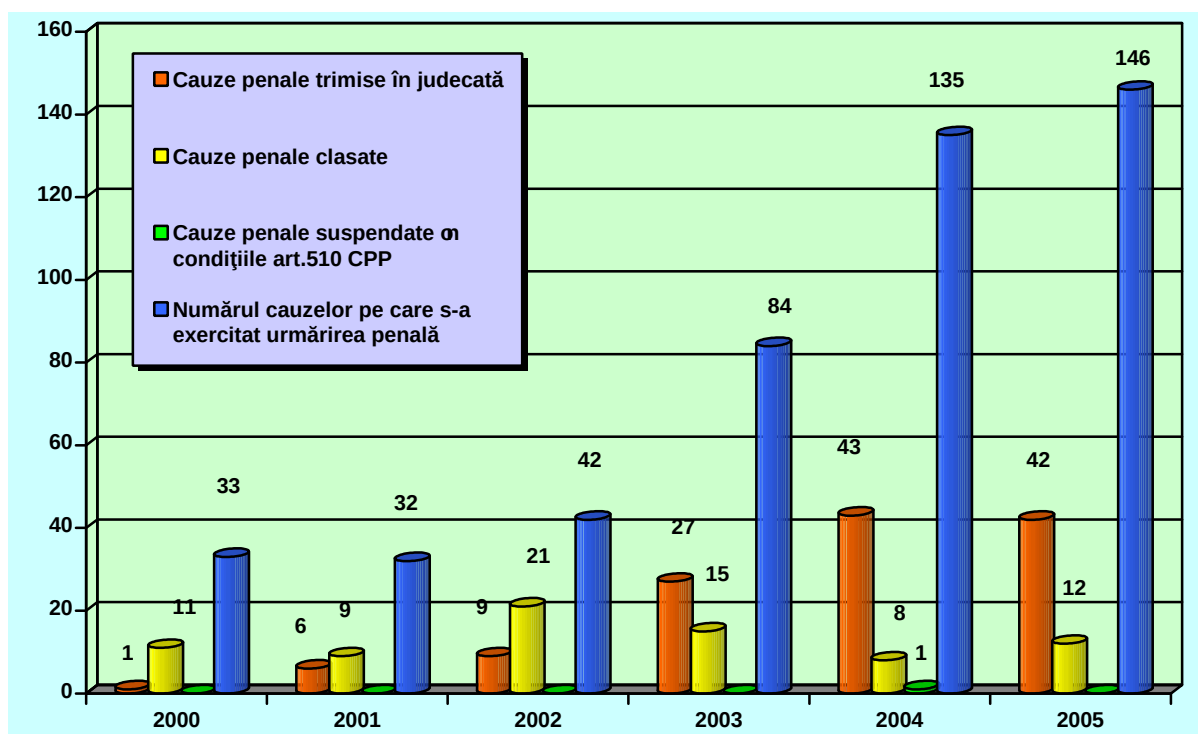
Pentru atingerea acestor obiective a fost restructurată organizatoric procuratura anticorupție, aceasta fiind abilitată cu atribuții suplimentare la conducerea urmăririi penale, efectuată de către organele centrale și teritoriale de urmărire penală ale Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

În anul 2005 această procuratură specializată și-a concentrat eforturile pe următoarele direcții principale de activitate:

- efectuarea investigațiilor în scopul depistării cauzelor de corupție și altor infracțiuni, ce subminează securitatea și economia statului;
- efectuarea nemijlocită a urmăririi penale în cauzele de corupție și conexe cu acestea, alte infracțiuni de o rezonanță socială sporită;
- prezentarea acuzării de stat în cauzele trimise în judecată de către procurorii din procuratura anticorupție.

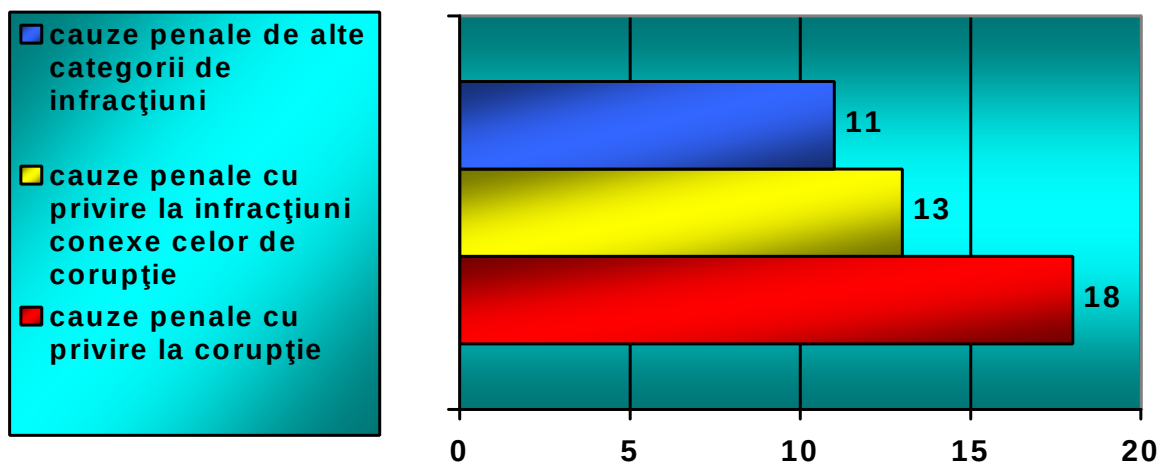
• analiza dinamicii infracțiunilor ce țin de competența procuraturii anticorupție.

Rezultatele comparative ale activității procuraturii anticorupție pe parcursul anilor 2000 – 2005 sunt reflectate în următorul tabel:

În funcție de categoriile de infracțiuni instrumentate și deferite justiției, sunt atestați următorii indici:

- **18** cauze de corupere, inclusiv **13** cauze de corupere pasivă, **1** cauză de corupere activă și **4** cauze de trafic de influență;
- **13** cauze conexe de corupție, inclusiv **5** cauze de însușiri în proporții mari sau deosebit de mari, **1** cauză de abuz de putere, **3** cauze de contrabandă și **3** cauze de eschivare de la achitarea plăților vamale;
- **11** cauze penale de alte categorii de infracțiuni.

5. POLITICA ÎN DOMENIUL RESURSELOR UMANE

5.1 Personalul organelor Procuraturii

Pe parcursul anului 2005 în cadrul organelor Procuraturii au activat **747** procurori. Din aceștia **545**, sau 72,96%, sunt bărbați, iar **202**, sau 27,04% - femei.

După criteriul vechimii în muncă, personalul organelor Procuraturii poate fi clasificat în felul următor: 189 sau 25,3% - cu vechimea în muncă de până la 3 ani, 348 sau 46,6% – cu vechimea în muncă de până la 10 ani, 210 sau 28,1% – cu vechimea în muncă de peste 10 ani.

După criteriul vârstei, corpul de procurori poate fi divizat: 381 sau 51% procurori au vârsta până la 30 ani, 174 sau 23,3% procurori au vârsta de la 30 la 40 ani, 134 sau 17,9% procurori au vârsta de la 40 la 50 ani, iar 58 sau 7,8% procurori au vârsta de peste 50 ani.

Unul din principalele segmente de activitate în domeniul politicii de cadre l-a constituit lucrul de selectare și angajare a candidaților la funcția de procuror.

Astfel, s-a îmbunătățit esențial politica gestionării resurselor umane. Au fost implementate principii democratice de selectare a candidaților la funcție de procuror, de promovare în funcții avansate și de stimulare a procurorilor.

În perioada de referință au fost încheiate contracte pentru învățământ cu toți studenții, care își fac studiile juridice cu îndreptări de la Procuratură. În acestea au fost stipulate condițiile de învățământ, drepturile și obligațiile pe care le au semnarii față de Procuratură.

În baza Regulamentului cu privire la selectarea candidaților la funcția de procuror, aprobat prin ordinul Procurorului General nr.319/06 din 27.12.2004, au fost introduse metode progresive de selectare a candidaților și de numire în funcție.

Comisia instituită de calificare adoptă decizia privind angajarea sau respingerea candidaților la funcția de procuror doar după testarea minuțioasă a cunoștințelor teoretice și a deprinderilor practice de utilizare a computerului.

În cadrul Comisiei, de rând cu conducerea Procuraturii Generale, participă reprezentanți ai Aparatului Președintelui Republicii Moldova, ai Parlamentului, Guvernului, Curții Supreme de Justiție și principalelor instituții superioare de învățământ.

Pe parcursul anului 2005 au fost organizate 5 ședințe ale subcomisiei de calificare și 5 ședințe ale Comisiei de calificare, fiind angajați 149 lucrători operativi, din care 13 procurori și 136 procurori interimari.

În aceeași perioadă de timp au fost organizate 22 ședințe ale subcomisiilor de atestare și 11 ședințe ale Comisiei de atestare, unde au fost atestați 203 procurori și procurori interimari.

Activitatea Comisiei de atestare, de asemenea este bazată pe principii noi de apreciere a calităților personale și profesionale ale procurorilor supuși procedurii de atestare.

În baza Regulamentului cu privire la atestarea profesională a procurorilor, aprobat prin ordinul Procurorului General nr.122/22 din 31.05.2004, în procedura

de atestare a personalului au fost introduse metode noi de testări ale cunoștințelor teoretice și a deprinderilor practice, bazate pe principiile obiectivității și utilității atestărilor.

Pe parcursul anului 2005, pentru selectarea candidaților la funcția de procuror, au fost organizate 5 ședințe ale subcomisiei de calificare și 5 ședințe ale Comisiei de calificare, fiind angajați 149 lucrători operativi, din care 13 procurori și 136 procurori-stagiari. De asemenea, au fost angajați 58 funcționari publici și lucrători tehnici.

În aceeași perioadă, în cadrul a 11 ședințe ale Comisiei de atestare au fost atestați 203 procurori. Pe parcursul anului, 120 lucrători au fost transferați în alte funcții, inclusiv fiind promovați.

Prin ordinele Procurorului General, la 8 procurori li s-a conferit primul grad de clasificare, iar la 190 de procurori li s-au atribuit grade de clasificare în legătură cu expirarea termenelor de deținere a gradelor precedente. Cu titlu de stimulare le-au fost acordate grade de clasificare la 14 procurori.

În legătură cu executarea exemplară a obligațiilor de serviciu, inițiativă, operativitate, în perioada anului 2005 au fost stimulați 176 de procurori și 32 funcționari publici.

Ținând cont de activitatea îndelungată și ireproșabilă în organele Procuraturii, îndeplinirea unor sarcini de importanță și dificultate deosebită, aport considerabil la consolidarea legalității, 4 lucrători au fost decorați cu insigna „Lucrător de Onoare al Procuraturii”.

Pentru merite deosebite în activitate, cu Medalia „Meritul Civic” au fost decorați 3 lucrători ai organelor Procuraturii.

Unui număr de 161 procurori, 40 funcționari publici și lucrători tehnici le-au fost stabilite adaosuri la salariu pentru vechimea în muncă.

Pornind de la faptul că personalul în organele Procuraturii este factorul uman primordial în realizarea sarcinilor atribuite prin lege acestui organ, o atenție deosebită a fost acordată educației personalului Procuraturii în baza principiilor Codului deontologic al procurorului și Codului eticii conducătorului.

În scopul gestionării efective a resurselor umane, în perioada imediat următoare va fi elaborată și pusă în aplicare Strategia organelor Procuraturii în domeniul politicii de cadre.

5.2 Perfecționarea profesională

Activitatea de ridicare a nivelului profesional al procurorilor a fost îndeplinită în cadrul Centrului de pregătire profesională. Pe parcursul anului specialiștii acestuia au instruit și au asigurat perfecționarea profesională a peste 300 procurori, funcționari din cadrul organelor Procuraturii.

În perioada de referință au fost organizate

cursuri de pregătire profesională, inclusiv lecții practice pentru procurorii stagiași și procurorii în funcție. În calitate de lectori au participat procurorii din secțiile și direcțiile Procuraturii Generale, procuraturii mun. Chișinău, colaboratori ai altor organe de drept, instituții de expertiză, lectori din străinătate. Mai multe activități au beneficiat de suportul organizațiilor nonguvernamentale (OSCE, UNICEF, PACO etc.) și al Ambasadei SUA.

În cadrul orelor practice a fost studiată experiența pozitivă a unor procuraturii teritoriale și specializate, comisariate de poliție, instanțe judecătorești, birouri de expertiză, penitenciare, izolatoare de detenție provizorie ale Serviciului Vamal, Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

Cursurile de pregătire și perfecționare profesională s-au finalizat cu susținerea examenelor. În majoritatea cazurilor absolvenții cursurilor de instruire au demonstrat cunoștințe temeinice în domeniul dreptului penal, procesual-penal și în alte ramuri de drept și s-au arătat mulțumiți de tematica propusă și calitatea instruirii.

Pe parcursul anului în cadrul Centrului s-au desfășurat cursuri de studiere a computerului și utilajului aferent.

De asemenea, conform programului de instruire, în perioada de referință au fost organizate și desfășurate seminarele zonale de perfecționare profesională a lucrătorilor operativi ai procuraturii.

În cadrul de colaborării Centrului cu Universitatea de Stat și cu Universitatea de Studii Economice, procurorii Centrului au asigurat predarea la facultățile de drept ale acestor instituții a unui curs special: „Acte procedurale în cauzele penale”.

Dotarea și înzestrarea tehnică a Centrului este adecvată și corespunde cerințelor actuale de instruire profesională a cadrelor organelor Procuraturii.

6. ACTIVITATEA ORGANIZATORICĂ

6.1 Monitorizarea departamentală a activității

În perioada de referință a continuat perfecționarea mecanismului de monitorizare departamentală a activității organelor Procuraturii.

În scopul executării Planului de măsuri privind Strategia de dezvoltare a organelor Procuraturii pentru anii 2005 – 2010, a altor planuri de perspectivă ce țin de ajustarea Procuraturii într-un stat de drept, integrat în Comunitatea Europeană, au fost planificate și executate măsuri concrete ce au permis obținerea

unor rezultate pozitive în toate direcțiile de activitate.

Planificarea activității organelor Procuraturii s-a ridicat la un nivel nou, atât conceptual, cât și calitativ.

Conform practicii existente și reglementărilor departamentale, activitatea Procuraturii Generale, a procuraturilor teritoriale și specializate este planificată semestrial și, respectiv, trimestrial, ținându-se cont de starea legalității și stringența problemelor apărute în societate.

Astfel, în Planul de activitate a Procuraturii Generale pentru anul 2005 au fost programate **66** activități, realizate fiind **64**.

Din cauze obiective nu au fost executate măsurile privind colaborarea în vederea asistenței juridice cu Procuratura Generală a Ucrainei.

Trimestrial au fost analizate planurile de activitate ale procuraturilor teritoriale și specializate, fiind elaborate recomandări de modificare a unora din acestea din motive de strategie sau plenitudine.

Problemele de importanță majoră și care necesită o atenție sporită din partea procurorilor au fost în prealabil analizate și apoi examinate la ședințele Colegiului Procuraturii, Consiliului Procurorului General, Consiliului metodic-științific.

Colegiul Procuraturii pentru anul 2005 și-a programat în activitatea sa **18** măsuri, inclusiv **4** extraplan, care au fost executate integral în cadrul a **6** ședințe de lucru. Executarea hotărârilor Colegiului, ordinelor și dispozițiilor Procurorului General s-a aflat la control permanent, în condițiile unei monitorizări sistematice.

În acest domeniu au fost efectuate **52** controale privind organizarea activității procuraturilor teritoriale și specializate, subdiviziunilor Procuraturii Generale.

Rezultatele controalelor, alături de alte probleme de importanță majoră au fost examinate în cadrul ședințelor Consiliului Procurorului General cu adoptarea hotărârilor concrete de apreciere a stării de fapt.

Noua formă de activitate implementată a permis în mod individual de a elucida laturile pozitive și cele negative ale activității procurorilor, a lua măsuri de redresare a situațiilor critice și de promovare a practicii pozitive.

Executând hotărârile Consiliului, a fost redresată esențial activitatea procuraturilor raioanelor Criuleni, Cantemir, Basarabeasca, Anticorupție etc.

Consiliul a recomandat procurorilor teritoriali și specializați implementarea practicii avansate a procuraturilor mun. Bălți, raionului Drochia, militară Chișinău, privind organizarea activității, raionului Ungheni privind protecția drepturilor copilului, sectorului Buiucani mun. Chișinău privind aplicarea procedurilor speciale la exercitarea urmăririi penale, sect. Rîșcani mun. Chișinău privind colaborarea fructuoasă cu Institutul de Reforme Penale.

Pe parcursul anului 2005, aprecierea activității organelor Procuraturii s-a efectuat în baza criteriilor elaborate, care au făcut posibilă evaluarea lunară a volumului și calității muncii fiecărui procuror în parte și a procuraturilor în ansamblu.

Grație acestui fapt, calitatea și randamentul de lucru al procurorilor, responsabilitatea lor față de activitatea efectuată în sectoarele încredințate sunt în continuă creștere.

În vederea asigurării disciplinei executorii în organele Procuraturii, lichidării eventualelor încălcări și aplicării măsurilor ce se impun pentru neadmiterea acestora, în cadrul Procuraturii Generale a fost instituită și activează Comisia de evaluare a disciplinei executorii.

În vizorul activității de organizare și control s-a aflat evaluarea trimestrială a executării de către procurori a Planurilor de acțiuni ale Procuraturii, fiind realizate 17 activități analitice.

Notele informative cu propuneri concrete privind eficientizarea și realizarea uniformă a activităților programate au fost expediate în teritoriu. În baza acestora procurorii teritoriali au elaborat programe suplimentare de activități organizatorice.

Monitorizarea departamentală a activității organelor Procuraturii pentru perioada de referință a constituit un sistem de măsuri bazat pe principii științifice și a permis ca planificarea activității, controlul executării măsurilor programate, evidența rezultatelor acestei activități și analiza lor să fie utilizate pentru pronosticarea și planificarea continuă a măsurilor de combatere a fenomenului criminalității și de asigurare a ordinii de drept.

Măsurile întreprinse au relevat necesitatea modernizării unor activități organizatorice în organele Procuraturii și au permis trasarea sarcinilor de perspectivă în acest domeniu.

6.2 Asigurarea informațională

În acest domeniu, activitatea s-a axat pe acordarea ajutorului necesar procurorilor, asigurarea regimului secret, formarea și administrarea Sistemului integrat informațional al organelor Procuraturii.

Pe parcursul anului 2005 au fost elaborate și expediate procurorilor pentru utilizare în activitatea practică:

- Îndrumarul metodic privind controlul exercitat de procuror asupra executării legilor la căutarea persoanelor dispărute fără urmă;
- Îndrumarul metodic privind controlul exercitat de procuror asupra exercitării legilor la identificarea cadavrelor cu identitatea necunoscută;
- Instrucțiunea privind utilizarea sistemului informațional „Document”.

În vederea informatizării organelor Procuraturii a fost elaborat și implementat Sistemului informațional al Procuraturii Generale, care asigură legătura prin poșta electronică cu toate procuraturile teritoriale și specializate, oferind avantaje operativității comunicărilor și contribuind la economia de mijloace financiare pentru expedierea corespondenței, precum și la ridicarea disciplinei executării.

În perioada de referință de către Procuratura Generală au fost întreprinse măsuri în vederea asigurării colaboratorilor organelor Procuraturii cu tehnică de calcul, imprimante, etc. Astfel, dacă la finele anului 2005 circa 80 % din lucrători au fost asigurați centralizat cu computere, până la 15.02.2006 este preconizat ca acest indice să atingă rata de 100%.

Pe parcursul anului 2005 în Procuratura Generală, procuraturile teritoriale și specializate au fost instalate rețele locale informaționale și elaborată pagina WEB a Procuraturii.

În scopul ridicării rentabilității activității procurorului a fost creată și implementată biblioteca electronică a organelor Procuraturii, destinată păstrării centralizate pe suport electronic a materialelor și altor documente cu caracter normativ, practico-organizatoric, analitic, tehnologic, metodologic, statistic, științific, istoric etc., inclusiv internaționale, a modelelor actelor procedurale și de reacționare ale procurorilor.

6.3 Dezvoltarea bazei normative departamentale

O altă prioritate în activitatea organelor Procuraturii a fost elaborarea, avizarea și expertiza juridică a proiectelor de legi, actelor normative, inclusiv departamentale, în vederea perfecționării legislației ce ține de activitatea instituției.

Astfel, pe parcursul anului 2005 au fost elaborate 18 proiecte de acte normative instituționale, cele mai importante fiind:

- Strategia de dezvoltare a organelor Procuraturii pentru perioada anilor 2005-2010 și Programul de realizare a ei;
- Regulamentul Procuraturii Generale;
- Regulamentul-model intern al organelor Procuraturii;
- Regulamentul intern al Procuraturii Generale;
- Regulamentul Colegiului Procuraturii;
- Ghidul acuzatorului de stat;
- Ghidul procurorului în domeniul cooperării și asistenței juridice internaționale;
- Ghidul anticorupție al cetățeanului.

În perioada vizată a fost monitorizată executarea și implementarea actelor normative ale Procuraturii, constatându-se aplicarea satisfăcătoare a bazei normative departamentale.

De asemenea, în perioada de referință au fost pregătite și prezentate Parlamentului și Guvernului 86 avize la proiectele de acte normative, fiind elaborate spre promovare proiecte de acte legislative, în special:

- Legea cu privire la modificarea și completarea Legii cu privire la Procuratură;

- Legea cu privire la modificarea și completarea Codului de procedură penală și Codului penal;
- Legea cu privire la statutul ofițerului de urmărire penală;
- Legea cu privire la modificarea și completarea Legii privind gradele de clasificare și gradele militare ale procurorilor;
- Legea cu privire la organele de constatare.

Pe marginea examinării sesizărilor parvenite de la Curtea Constituțională au fost întocmite 8 avize privind constituționalitatea actelor legislative.

În perioada imediat următoare se preconizează următoarele activități:

- elaborarea Ghidului privind investigațiile efectuate de procuror în temeiul art. 5 al Legii cu privire la Procuratură;
- elaborarea Ghidului procurorului la exercitarea și conducerea urmăririi penale;
- elaborarea Ghidului procurorului privind ocrotirea drepturilor copilului;
- elaborarea Ghidului antitrafic de ființe umane;
- sporirea calității întocmirii proiectelor de avizare a actelor normative cu implicarea intensă în această activitate a tuturor subdiviziunilor competente ale Procuraturii Generale;
- antrenarea Consiliului metodic-științific și a procurorilor teritoriali și specializați în activitatea de elaborare și dezvoltare a bazei juridice departamentale și proiectelor actelor normative;
- promovarea eficienței prin reprezentanții Procuraturii în Președinție, Parlament, Guvern a proiectelor elaborate.

În afară de activitatea cotidiană de înregistrare și evidență a circulației documentelor, în anul curent Procuratura Generală a efectuat un volum considerabil de lucru referitor la crearea și implementarea unui cadru normativ adecvat, inclusiv trecerea la automatizarea procesului de înregistrare, evidență și circulație a documentelor, de perfecționare profesională a cadrelor de cancelarie și secretariat.

S-a elaborat și se utilizează eficient sistemul informațional „Document”, destinat colectării, stocării, actualizării și analizei informațiilor cu uz de serviciu aflate în gestiunea organelor Procuraturii.

Concomitent, întru reglementarea normativă instituțională a activității Procuraturii la înregistrarea, evidența și păstrarea documentelor au fost elaborate și puse în aplicare un șir de regulamente în acest sens.

A fost reactualizat Indicatorul documentelor-tip și al termenelor de păstrare, aprobat de către Serviciul de Stat de Arhivă, care se va utiliza de către procuratură la întocmirea nomenclatoarelor de dosare și la transmiterea documentelor în arhivă.

6.4 Asigurarea transparenței în activitate

Activitatea de asigurare a transparenței și promovare a imaginii publice a organelor Procuraturii a cunoscut o extindere considerabilă, accentul fiind pus pe informarea corectă și oportună atât a populației, cât și a personalului propriu asupra evenimentelor cu rezonanță.

O atenție sporită a fost acordată activității metodice, ca urmare, procurorii teritoriali și specializați au activizat lucrul în acest domeniu, sporind esențial calitatea și numărul materialelor publicate în mass-media.

O componentă importantă, orientată spre popularizarea activității organelor Procuraturii, o reprezintă procesul actualizării permanente a linc-ului „serviciului de presă” de pe pagina WEB a Procuraturii Republicii Moldova prin publicarea comunicatelor de presă, buletinelor informative și a rapoartelor anuale de activitate.

Procurorii au luat parte la **18** emisiuni radio și televizate, au publicat circa **2 mii** comunicate, interviuri, articole. Concomitent, aceștia au prezentat la întâlnirile cu cetățeni, studenți, liceeni **1510** lecții.

Evenimentele de maximă importanță cu participarea colaboratorilor organelor Procuraturii au fost imprimate video și foto pentru a fi incluse în fondul muzeistic al instituției.

În vederea mediatizării rezultatelor activității procurorilor teritoriali și specializați, s-au diversificat formele de colaborare cu mass-media.

Astfel, pe lângă Procuratura Republicii Moldova au fost acreditați **19** ziariști. Procuraturile teritoriale și specializate au organizat mese rotunde cu ziariștii, solicitând participarea lor la informarea publicului despre măsurile de profilaxie a criminalității.

Întru aducerea la cunoștința comunității a rezultatelor anuale ale activității organelor procuraturii, Colegiul Procuraturii a orientat procurorii conducători ai procuraturilor teritoriale și specializate să facă publice rapoartele anuale de activitate în sursele mass-media din teritoriu.

Acțiunile întreprinse au avut la bază principiile veridicității, transparenței, continuității și sincerității, precum și prioritățile formulate în Concepția de creare și promovare publică a imaginii Procuraturii Republicii Moldova, componentă a Strategiei de dezvoltare a instituției:

- afirmarea Procuraturii în calitate de organ de drept prin mediatizarea de informații veridice care reflectă principalele activități;
- evidențierea esenței instituției prin promovarea culturii deontologice a procurorului;

- evaluarea principalelor componente ale imaginii Procuraturii în micromediu (cercetarea mediului intern, imaginea conducerii și a personalului) și în macromediu (cercetarea mediului extern, relațiile cu alte instituții);
- legitimarea notorietății Procuraturii (identitatea, cultura, design-ul și stilul instituțional al Procuraturii);
- sporirea continuă a prestigiului organelor procuraturii;
- conexiunea Procuraturii cu opinia publică și cetățeanul prin asigurarea unei activități informaționale programate și permanente.

6.5 Asigurarea securității interne

Asigurarea securității interne în anul 2005 a fost orientată la prevenirea, depistarea și curmarea infracțiunilor, contravențiilor administrative, încălcărilor disciplinare comise de către lucrătorii procuraturii, protecția procurorilor și a membrilor familiilor acestora de atentatele criminale.

Au fost generalizate cele mai importante chestiuni care influențează securitatea internă în organele procuraturii: factorii de risc cu impact negativ activității organelor Procuraturii în baza studierii cauzelor penale pornite în privința procurorilor în perioada anilor 1994-2004, controale privind asigurarea securității interne în organele Procuraturii, influența asigurarea insuficientă a lucrătorilor organelor procuraturii cu spațiu locativ etc.

Întru realizarea Concepției asigurării securității interne în organele procuraturii au fost întocmite și expediate procurorilor teritoriali și specializați îndrumarul cu privire la actele legislative, normative, regulamentele, ordinele, dispozițiile și indicațiile Procurorului General, care reglementează activitatea organelor Procuraturii în asigurarea securității interne și depistarea factorilor de risc, chestionarul pentru pregătirea teoretică și perfecționarea cunoștințelor procurorilor în asigurarea securității interne a organelor Procuraturii.

În perioada vizată primordială a fost activitatea de profilaxie în rândurile procurorilor și ale candidaților la încadrare în organele Procuraturii.

Ca rezultat al activității de profilaxie, în anul 2005 în privința procurorilor nu au fost instrumentate cauze penale.

În urma a **92** controale de serviciu au fost sancționați disciplinar **21** procurori (în a.2004-20), inclusiv **1** procuror a fost eliberat din funcție și concediat din inițiativa administrației, **1** procuror a fost retrogradat în funcție.

În scopul sporirii calității și eficienței activităților profesionale, diminuării și excluderii impactului negativ al riscurilor de corupție asupra activității organelor Procuraturii, în vederea executării pct.4) din Planul de acțiuni pentru realizarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției pe anul 2005, aprobat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 421-XV din 16.12.2004, pe parcursul perioadei raportate, a fost evaluată vulnerabilitatea procurorilor față de corupție, identificați factorii de risc și elaborat planului de măsuri pentru diminuarea și excluderea acestora.

6.6 Activitatea științifică

În cadrul Procuraturii Generale în anul 2005 a fost instituit și a activat Centrul de cercetări științifice în domeniul asigurării ordinii de drept.

Acesta are sarcina de a promova politica de stat în sfera cercetărilor științifice în domeniul asigurării ordinii de drept, de a reglementa raporturile care apar în procesul de elaborare, valorificare și aplicare a rezultatelor cercetărilor științifice, de a dezvolta infrastructura informațională și de a asigura un mecanism eficient de evidență și documentare științifică.

Pe parcursul anului 2005 Centrul a înlăptuit un șir de măsuri, cele mai importante fiind:

- întocmirea modelelor de blanchete și a mostrelor actelor procedurale;
- elaborarea și implementarea îndrumarului privind reținerea și arestul persoanei bănuite de comiterea infracțiunii;
- studierea fenomenului corupției, metodelor de combatere a acestuia, elaborarea propunerilor de modificare a legislației în domeniu;
- elaborarea recomandărilor metodico-științifice privind organizarea activității procuraturii teritoriale și specializate, organizarea activității procurorului în procuratura teritorială și specializată, care urmează a fi puse în aplicare începând cu anul 2006.

În scopul aplicării uniforme a normelor juridice de către procurori, explicării sensului exact și complet al dispozițiilor normative și oferirii soluțiilor juridice pentru realizarea întocmai a normelor de drept, în cadrul Procuraturii Generale a fost instituit și activează Consiliul metodico-științific.

Pe parcursul anului 2005 au avut loc 5 ședințe ale acestuia, la ele fiind examinate circa 10 subiecte ce țin de modificarea, interpretarea și aplicarea corectă a normelor de drept.

6.7 Activitatea de cooperare internațională

Activitatea Procuraturii în domeniul cooperării internaționale și integrării europene a fost marcată în anul 2005 de intensificarea acestora prin prisma obiectivelor stipulate în Programul Național de Implementare a Planului de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană.

Intensificarea raporturilor de cooperare internațională, desfășurate în comun cu cele de asistență juridică internațională în materie penală a constituit una din prioritățile și premisele dezvoltării în ascensiune a activității desfășurate de Procuraturii Republicii Moldova pentru atingerea valorilor general-umane, principiilor fundamentale democratice, supremației legii și asigurarea respectării acestor valori și principii.

Ajustarea la normele și principiile de activitate în materie de asistență și cooperare internațională pe plan european a fost marcată de stabilirea pentru prima dată de Procuratura Republicii Moldova a raporturilor de cooperare cu EUROJUST – structură specializată a Uniunii Europene, cu atribuții de acordare a asistenței juridice internaționale în materie penală autorităților țărilor – membre ale Uniunii Europene.

O semnificație sporită a fost acordată aderării Procuraturii Republicii Moldova la Asociația Internațională a Procurorilor și continuarea acestui proces, inclusiv prin participarea în cadrul diferitelor structuri internaționale specializate ale procurorilor, cum ar fi Conferința Procurorilor Generali ai Europei și SEEPAG.

Pe parcursul anului 2005, au fost realizate activități menite să aprofundeze relațiile bilaterale dintre organele Procuraturii Republicii Moldova și ale altor state, precum și să sincronizeze activitatea organelor de drept în combaterea criminalității transnaționale.

La acest compartiment, putem remarca vizitele reciproce ale delegațiilor oficiale ale Parchetului General de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a României și ale Ministerului Justiției al Republicii Turcia la Procuratura Generală.

De asemenea, au fost dezvoltate raporturile de activitate în cadrul programelor și grupurilor de lucru ale Consiliului Europei, Pactului de Stabilitate, Uniunii Europene, astfel reprezentanții Procuraturii Generale asigurând participarea în continuare la activitățile efectuate în cadrul GRECO, MONEYVAL, SPOC, SPAI și SEEPAG.

O atenție sporită a fost acordată participării Procuraturii Republicii Moldova la proiectele de asistență tehnică și cooperare în domeniul consolidării statutului de drept și armonizării legislației în domeniul justiției, cu suportul organizațiilor și organismelor internaționale statale și nestatale, meritând a fi menționate activitățile Departamentului Justiției, Ambasadei SUA în Republica Moldova, Programului de asistență pentru prevenirea abuzului și traficului de droguri în Belarus, Ucraina și Moldova (BUMAD), Reprezentanței în Republica Moldova a Oficiului Internațional pentru Migrațiune (OIM), Asociației Avocaților Americani (ABA CEELY) etc.

În cadrul activității de acordare a asistențe juridice internaționale în materie penală, Procuratura Republicii Moldova a examinat **227** materiale și informații privind eventualitatea extrădării către Republica Moldova a cetățenilor Republicii Moldova, învinuiți de comiterea infracțiunilor, fiind inițiate **155** cereri de extrădare.

În perioada vizată, autoritățile competente străine au solicitat Procuraturii Generale extrădarea propriilor cetățeni în **16** cazuri, dintre care au fost înaintate justiției **6** demersuri de extrădare, care au fost admise integral.

Pentru organizarea preluării persoanelor extrădate în Republica Moldova, au fost inițiate **83** cereri de tranzitare pe teritoriul statelor terțe.

La solicitarea autorităților străine competente, Procuratura Republicii Moldova a înregistrat **446** cereri de acordare a asistenței juridice internaționale, sub formă de cereri de comisie rogatorie.

Au fost examinate **358** demersuri, parvenite din străinătate, privind preluarea urmăririi penale, fiind întocmite **353** de rezoluții de preluare.

În ceea ce privește transferul urmăririi penale către autoritățile competente din străinătate, au fost examinate **47** de cauze penale, pe care s-a solicitat transferarea procedurilor.

Dificultățile apărute la acordarea asistenței juridice, legate de imposibilitatea extrădării propriilor cetățeni, inclusiv a persoanelor care posedă două sau mai multe cetățenii, către statele solicitante, pe teritoriul cărora au fost înregistrate infracțiuni comise de către aceștia, precum și imperfecțiunea cadrului legislativ intern, manifestată prin omiterea de către legiuitor a reglementării în Codul de procedură penală a procedurii de transfer și preluare a urmăririi penale impun modificarea cadrului legal existent. În acest sens, Procuratura Republicii Moldova a elaborat proiectul de lege privind completarea Codului de procedură penală cu prevederi care reglementează preluarea și transferul procedurilor penale, precum și proiectul Legii privind asistența juridică internațională, care a fost coordonat cu Ministerului Justiției.

6.8 Activitatea de secretariat

În afară de activitatea cotidiană de înregistrare și evidență a circulației documentelor, în anul de dare de seamă Aparatul Procurorului General a efectuat un volum considerabil de lucru referitor la stabilirea și implementarea unui cadru normativ adecvat, inclusiv trecerea la automatizarea procesului de înregistrare, evidență și circulație a documentelor.

Pe parcursul perioadei de raportare s-au elaborat și au fost aprobate un șir de acte, ce reglementează activitatea de secretariat și arhivă în organele Procuraturii, cum ar fi, spre exemplu:

- Regulamentul arhivei Procuraturii Generale;
- Regulamentul Comisiei Centrale de Expertiză a valorii actelor elaborate de Procuratura Generală;
- ordinul privind instituirea Comisiei Centrale de Expertiză;
- indicatorul documentelor – tip și al termenelor de păstrare;
- lista documentelor ce urmează a fi confirmate cu ștampila cu stemă;
- Regulamentul cu privire la utilizarea aparatelor facsimile și celor de multiplicare ș.a.

A fost implementat sistemul automatizat de evidență a circulației actelor „Document”, fiind elaborat în comun cu Serviciul Tehnologii Informaționale un ghid pentru utilizarea corectă a acestuia. Acest fapt a antrenat în mod iminent intensificarea ritmului de lucru și a necesitat însușirea de către colaboratori a unor noi dexterități.

Se utilizează cu succes mecanismul implementat de circulație a documentelor și a altei corespondențe prin poșta electronică. Astfel prin intermediul acesteia au fost primite și expediate **4025** și, respectiv, **653** acte.

În anul 2005 a fost acordată o atenție sporită formării profesionale continue a funcționarilor publici din procuraturile teritoriale și specializate, din secțiile Procuraturii Generale, comportamentului etic al acestora, precum și formării inițiale a tinerilor procurori în domeniul ținerii lucrărilor de secretariat, respectării standardelor la întocmirea actelor.

La Centrul de pregătire a cadrelor organelor Procuraturii pe parcursul anului 2005 s-au desfășurat seminare, lecții, prelegeri cu lucrătorii de cancelarie, specialiștii-traducători din procuratură. Concomitent au avut loc seminare cu colaboratorii secției generale în scopul studierii Instrucțiunilor cu privire la ținerea lucrărilor de secretariat și arhivă în Procuratura Generală, precum și al utilizării sistemului „Document”.

S-a verificat organizarea activității de secretariat și arhivă în procuraturile raioanelor Dubăsari, Anenii Noi, Basarabeasca, Dondușeni, mun. Bălți, mun. Chișinău, Vulcănești, Călărași, Fălești, procuratura anticorupție, procuraturilor militare Chișinău, Bălți.

Au fost organizate 10 controale-expres în secțiile Procuraturii Generale privind respectarea normelor de standard în secretariat.

6.9 Activitatea administrativ-economică

Realizarea cu succes a sarcinilor puse în fața organelor Procuraturii este de neconceput fără asigurarea financiară și tehnico-materială adecvată cerințelor sau în lipsa unui mecanism eficient de administrare economică.

Activitatea ce ține de acest compartiment a fost orientată spre asigurarea condițiilor materiale optime de muncă pentru personalul organelor Procuraturii, protecția muncii, rezolvarea problemelor de ordin social.

Mijloacele financiare alocate Procuraturii Generale în anul 2005 în sumă totală de 39 710 600 lei au fost utilizate conform necesităților și în strictă conformitate cu prevederile Legii Bugetului de Stat.

Astfel, a fost procurat imobilul situat în str. Alexandru cel Bun, 100 din mun. Chișinău, în care va fi amplasat sediul Procuraturii Generale.

La inițiativa procurorilor din teritoriu, organele administrației publice locale din patru raioane au transmis la balanța procuraturilor teritoriale edificii pentru amplasarea acestora.

Au fost efectuate lucrări de reparație și gazificare în sediul a 11 procuraturi teritoriale și specializate, s-au achiziționat și distribuit 5 automobile de serviciu. Toți procurorii au fost asigurați cu uniformă.

În scopul soluționării problemelor de ordin social, prin Decizia consiliului municipal Chișinău nr.28/52-1 din 5 august 2005 colaboratorilor procuraturii li s-a

atribuit un teren destinat construcției spațiului locativ prin metoda ipotecară. Pentru asigurarea unor condiții optime de instruire, s-au dat în exploatare căminele Centrului de pregătire a cadrelor.

Peste 250 lucrători ai Procuraturii și membrii familiilor acestora și-au recuperat forțele de muncă la baza de odihnă a Procuraturii Generale din or. Cobilevo, Ucraina.

Pe parcursul perioadei de referință în Procuratura Generală au fost date în exploatare și utilizate punctul medical și sala de sport.

Întru gestionarea rațională și eficientă a resurselor financiare și materiale, soluționarea operativă a problemelor ce țin de buget, finanțare și cheltuieli, precum și în vederea asigurării transparenței acestor activități, în cadrul Procuraturii Generale a fost instituită Comisia pentru buget și finanțe.

7. CONLUCRAREA CU ORGANELE DE DREPT ȘI ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ

În scopul asigurării unei interacțiuni operative și conlucrării în problemele de importanță majoră, Procuratura Generală și-a desemnat reprezentanții săi permanenți în Parlament, Guvern și Președinție.

Concomitent, în vederea sporirii randamentului activității de profilaxie și combatere a criminalității la nivel local și al colaborării cu organele teritoriale ale administrației publice, cu organele de drept și control, Procuratura Republicii Moldova a elaborat și a implementat în conlucrare cu consiliile raionale „**Programul-model de prevenire a criminalității în cadrul unei unități administrativ-teritoriale**”.

În programul elaborat, măsurile de profilaxie a criminalității și a altor încălcări de lege ocupă un loc primordial. Prin implementarea acestuia, Procuratura urmărește scopul conștientizării de către autoritățile locale a faptului că, prevenirea fenomenului infracțional nu înseamnă doar depistarea și lichidarea cauzelor și condițiilor ce contribuie la săvârșirea infracțiunilor, măsuri profilactice de ordin general, ci și acțiuni concrete orientate spre reeducarea potențialilor infractori.

Inițiativa lansată presupune un complex de măsuri eficiente în vederea neadmiterii derogărilor de lege și curmării faptelor social-periculoase.

Importanța măsurilor de profilaxie propuse constă în caracterul lor prealabil în raport cu momentul comiterii infracțiunilor sau a altor încălcări, în gradul de intensitate, perseverență, dinamismul și nivelul de executare.

Potrivit programului elaborat, obiecte ale influenței profilactice pot fi nu numai persoanele concrete, care pot avea o conduită criminală, dar și comunitățile sociale, totalitatea de factori criminogeni, ținându-se cont de specificul unui teritoriu concret.

La moment acesta este implementat și se aplică în cadrul activității consiliilor coordonatoare de combatere a criminalității, create pe lângă Consiliile raionale. Conform Programului-model, majoritatea organelor administrației publice locale, în comun cu organele teritoriale de drept, au adoptat astfel de planuri, racordând măsurile planificate la situația infracțională din localitate.

Întru atingerea scopurilor scontate în domeniul vizat, este necesară intensificarea conlucrării procuraturilor raionale cu organele administrației publice locale.

În anul 2005 Procuratura Generală a elaborat spre lansare Ghidul anticorupție pentru cetățeni.

Întocmirea acestuia a fost dictată de necesitatea stringentă de dezvoltare și intensificare a cooperării eficiente dintre sectorul public, cel privat și societatea civilă în domeniul prevenirii și combaterii corupției.

Lansarea ghidului anticorupție are drept scop realizarea măsurilor stipulate în Strategia națională de prevenire și combatere a corupției.

Aceasta se înscrie în acțiunile de educare a tuturor categoriilor de populație în spiritul intoleranței față de actele de corupție și infracțiunile conexe acesteia, precum și de obținere a sprijinului activ al societății civile, cetățeanului în campania anticorupție, promovată de autoritățile publice.

Concomitent, în scopul asigurării interacțiunii între organele Procuraturii și cele ale autorităților publice de nivel local în domeniul profilaxiei infracționale, lunar au loc vizite de lucru în teritoriu ale Procurorului General, în cadrul cărora sunt discutate în comun cu conducerea administrației publice locale, organelor teritoriale de drept de control etc. cele mai stringente probleme ce țin de conlucrarea reușită în vederea asigurării ordinii de drept, prevenirii și combaterii criminalității.

Un loc aparte în această activitate aparține audierii nemijlocite a cetățenilor de către Procurorul General. Această măsură este precedată de activități organizatorice prealabile în scopul aducerii la cunoștința populației din teritoriu despre locul și timpul întrunirilor.

Această nouă formă de conlucrare a Procuraturii Generale cu autoritățile locale a fost implementată în cadrul vizetelor de lucru în raioanele: Edineț, Telenești, Strășeni, Dondușeni, Taraclia, Călărași, Criuleni. În rezultatul audiențelor efectuate de Procurorul General în teritoriu au fost înregistrate 320 petiții și adresări.

În contextul măsurilor nominalizate, procurorii teritoriali și ai procuraturilor specializate au fost orientați în vederea deplasărilor în fiecare localitate în scopul primirii nemijlocite în audiență a cetățenilor, petițiilor, plângerilor și adresărilor acestora. Pentru viitor este preconizată perfecționarea și intensificarea formei de lucru inițiate, în condițiile planificării ei cu generalizarea stării de fapt și a rezultatelor obținute.

La compartimentul conlucrării și coordonării activității organelor de drept, în domeniul combaterii criminalității și corupției pentru anul 2006 este prevăzută crearea și desfășurarea activității lângă Procurorul General a consiliilor

coordonatoare, în cadrul cărora vor participa conducătorii tuturor organelor de drept :

- Consiliul coordonator privind combaterea traficului de ființe umane;
- Consiliul coordonator privind combaterea crimelor organizate și corupției;
- Consiliul coordonator privind combaterea crimelor financiar-economice.

Preluarea de către Procuratură a competențelor de coordonare a activității organelor de drept în combaterea fenomenului infracțional este impusă de situația criminogenă înregistrată în țară, de efectele negative ale dispersării eforturilor depuse în acest domeniu de către organele de resort, precum și de dublarea ineficientă a funcțiilor acestora.

Revenirea la această formă de lucru a organelor Procuraturii este conformă stipulărilor Legii cu privire la Procuratură și, cu siguranță, va contribui la conlucrarea interdepartamentală eficientă în combaterea criminalității și se va solda cu rezultatele scontate.

8. ASOCIAȚIA PROCURORILOR

În anul 2005 a fost fondată Asociația Procurorilor din Republica Moldova, asociație obștească, spre crearea căreia au tins mai multe generații de procurori.

Pe parcursul anului, la Asociație au aderat 687 actuali membri din rândul lucrătorilor organelor procuraturii.

În scopul asigurării unei activități productive și realizării sarcinilor pe care și le-a propus, la ședința Consiliului Asociației a fost aprobat programul de activitate al acesteia pentru perioada octombrie 2005 - octombrie 2006.

Bilanțul activității Asociației relevă faptul executării cu succes a tuturor măsurilor programate pentru anul 2005:

- monitorizarea procesului de aderare a procurorilor la Asociație în calitate de membri;
- organizarea evidenței contabile, stabilirea mecanismului de formare și gestionare a bugetului Asociației;
- inițierea activității de colaborare a Asociației cu Asociațiile procurorilor din alte state și Asociațiile obștești din ramura de drept din Republica Moldova;
- organizarea practicării sportului de către membrii Asociației și desfășurarea în lunile septembrie-octombrie 2005 a competițiilor sportive;
- elaborarea și aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și acordare a ajutorului material membrilor Asociației.

Din momentul inițierii activității sale, Asociația și-a concentrat în permanență eforturile spre atingerea următoarelor obiective:

- contribuirea la apărarea drepturilor și intereselor sociale ale membrilor și familiilor acestora (organizarea odihnei, acordarea ajutorului pentru obținerea biletelor de tratament sanatorial și altui ajutor medical);
- contribuirea la soluționarea problemelor locative ale membrilor Asociației în condițiile prevăzute de lege;

- contribuirea la recuperarea cheltuielilor suportate de procurorii-membri ai Asociației pentru achitarea plăților de chirie a locuințelor, inclusiv prin înaintarea cererilor de chemare în judecată;
- organizarea participării membrilor Asociației și membrilor familiilor acestora la desfășurarea festivităților dedicate sărbătorilor naționale și profesionale;
- promovarea imaginii Asociației prin formele și metodele prevăzute în Concepția de creare și promovare publică a imaginii Procuraturii Republicii Moldova. Mediatizarea activității Procuraturii prin mijloacele de informare în masă;
- contribuirea la perfecționarea profesională a procurorilor și îmbunătățirea instruirii lor, inclusiv prin acumularea unor mijloace financiare în scopul organizării instruirii procurorilor în instituțiile de pregătire a cadrelor ale organelor procuraturii din alte state, implementarea în activitatea procurorilor a practicilor pozitive;
- participarea la activitățile de organizare și funcționare a Muzeului Procuraturii, asigurarea completării fondului acestuia cu obiecte ce constituie valori istorice.

Principalele măsuri planificate pentru executare în anul 2006 sunt:

- elaborarea modelului carnetului de membru, a logo-ului Asociației;
- definitivarea elaborării bazei normative a Asociației;
- crearea și completarea cu informații a site - lui Asociației în rețeaua Internet;
- instituirea organului de presă al Asociației Procurorilor din Republica Moldova.

PRIORITĂȚILE ACTIVITĂȚII PROCURATURII PENTRU ANUL 2006

Bilanțurile efectuate, analiza obiectivă a realizărilor și rezervelor existente în activitatea procurorilor au permis trasarea obiectivelor ce urmează a fi atinse în perioada imediat următoare. În scopul realizării acestora și sarcinilor trasate în Strategia dezvoltării Procuraturii pentru anii 2005-2010 au fost identificate drept prioritare următoarele direcții de activitate:

- definitivarea obiectivelor privind armonizarea legislației ce ține de activitatea organelor Procuraturii și de urmărirea penală cu cele comunitare;
- participarea activă la implementarea Planului de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană;
- elaborarea unor metode științifice și de cercetare eficiente pentru depistarea, prevenirea și combaterea corupției;
- promovarea proiectelor normative elaborate de Procuratura Generală în scopul ajustării legislației la standardele și normele dreptului internațional;
- realizarea măsurilor privind asigurarea transparenței activității organelor Procuraturii;
- întocmirea nomenclatorului activităților analitice în organele Procuraturii;

- apărarea intereselor strategice ale statului;
- perfecționarea activității de urmărire penală;
- sporirea gradului de responsabilitate al procurorilor conducători în procesul lucrului cu adresările cetățenilor, intensificarea rolului de organizare și control al activității în domeniu a subdiviziunilor Procuraturii Generale;
- implementarea tehnologiilor informaționale, crearea bazei de date a organelor Procuraturii, asigurarea circulației electronice a documentelor;
- dezvoltarea continuă a sistemului informațional de interacțiune dintre subdiviziunile Procuraturii Generale și procuraturile teritoriale și specializate;
- intensificarea rolului de conducere, dirijare și control al activității din partea secțiilor specializate ale Procuraturii Generale, conducerii procuraturilor teritoriale și specializate;
- perfecționarea mecanismelor social-juridice de protejare a lucrătorilor din organele Procuraturii;
- întreprinderea măsurilor de ordin instituțional întru asigurarea unui climat atractiv de activitate, ridicarea prestigiului funcției de procuror, neadmiterea exodului de cadre, atragerea și angajarea în Procuratură a specialiștilor calificați;
- asigurarea respectării legislației cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale deținuților, combaterea fenomenului torturii și tratamentelor inumane sau degradante.

Prioritățile fixate vor contribui la organizarea activității Procuraturii Republicii Moldova pe principii perfect compatibile cu standardele moderne existente în statele europene dezvoltate.

Considerăm că, procurorii au conștientizat rolul și sarcinile ce la revin în vederea asigurării supremației legii în stat, justificând încrederea acordată instituției de societate.

Eforturile depuse continuu de Corpul de procurori, cu siguranță, vor contribui la consolidarea statului de drept, contracararea criminalității, îmbunătățirea stării de fapt la capitolul respectării drepturilor și libertăților cetățenilor, apărării intereselor statului și la promovarea imaginii publice a Procuraturii republicii Moldova.